

RINDALSHOLT PER ARNE

JOMFRUBRATVN 52
OSLO 11

RRA 1 AB Bates

Melk gjør brød til mer enn brød

Brød har proteiner. Melk har også proteiner.
Men når du drikker melk til et brødmåltid, utnyttes proteinene
i brødet bedre. Så glem ikke melk til brødmat.
Det smaker! Melk gir også kalk og vitaminer.
Melk er naturens eget næringsmiddel, viktig både for
barn og voksne. En halv liter hver dag er bra.

Det er bare naturen som kan lage melk

NORSK 3 JULI 1976 SJAKKBLAD

NM i skolesjakk

TH. PETERSEN, Drammen

kjent veteran og
skolesjakkforkjemper

STEINAR TORJUSEN

1. bordspiller på
Ganddals vinnerlag
i mesterskapet
for barneskolen

NORSK SJAKKBLAD

Boks 104 Blindern Oslo 3

Redaktør: Øystein Brække
Tlf: (02) 23 05 86, lj. 8544

Redaksjonssekretær:
Johs. R. Kjekken

Medarbeidere:
Tormod Fyri
Tor Arne Hauge
Henning W. Hermansen
Svein Johannessen IM
Svein G. Myreng
Eivind Poulsson
Øystein Sande
Terje Wibe
Arne Zwaig IM

Medlemsblad for Norges
Sjakkforbund.

Abonnementspris 1976 for
ikke-medlemmer av NSF:
kr. 28,- (innbetales til
Norges Sjakkforbund).

Norges Sjakkforbund

Boks 795, 7001 Trondheim

Tlf. (075) 24 387 / 23 609
Postgiro: 12.474
Bankgiro: 8601.2395029

President: Arnold J. Eikrem
Tlf. privat: (075) 26 154

Sjakkens Venner

Boks 795, 7001 Trondheim
Bankgiro: 8601.2060647
Medlemsskap: kr. 50,-.

Om sko som trykker

Norsk Sjakkblad er seiglivet. Det overlever etter alt å dømme også Kongressen i Harstad 10. juli, som har som oppgave å avgjøre bladets videre skjebne.

Skeptiske røster har minnet om den gang medlemsbladet var en alvorlig økonomisk belastning for Norges Sjakkforbund.

Men tider har forandret seg. Nå er Forbundets økonomi forbedret til tross for regelmessig utgivelse av Norsk Sjakkblad. Det er nærliggende å si takket være.

Ting tyder på at NSb gjør medlemskap i Norges Sjakkforbund mer attraktivt. Ingenting er hyggeligere å registrere enn at medlemmene setter pris på bladet, og det er altså ikke her skoen trykker.

Derimot viser erfaringene at redaktørjobben er en heldagsbeskjeftigelse som vanskelig lar seg kombinere med studier eller en annen jobb. Døgnet har dessverre bare 24 timer.

Man skal ikke gjøre seg mer betydelig enn nødvendig, men i all beskjedenhet er det en temmelig krevende jobb, som det i lengden vil bli problemer med å finne folk til. Undertegnede tar ett år til, men kan vanskelig leve på kr. 4500 i året.

Dette for å gjøre oppmerksom på hvor skoen trykker.

ØB.

INNHOLD

NM i skolesjakk	3
Lag - NM 1976. Finalen	8
NM for synshemmede	11
Skolesjakk	12
Kronerullinga	14
Rankinglista pr. 20. juni	14
Nord-Norsk mesterskap 1976	15
En innføring om Elo-systemet ..	17
Jernbanenes europamesterskap ..	22
Kommunikasjon	23
Flere partier fra Sandefjord ..	29
Østblokken boikotter Israel ..	30
Intersoneturneringene	31
Turneringer utenlands	32
Sjakk - rekreasjon	33
Foran Landsturneringen	34

NM i skolesjakk 1976

Reportasjen er et "team work" av Tormod Fyri, Øystein Sande og redaktøren.

«Tre i ett» turnering i Oslo

For første gang i Norgeshistorien ble samtlige tre NM-finaler for skolelag (barneskoler, ungdomsskoler og gymnaser) avviklet på samme tid og sted, nemlig i den utmerkede Storsalen i Romsås senter i et av Oslos nyeste boligområder.

Forhistorien var kort og godt den at Norges Sjakkforbunds Ungdomsutvalg var kommet i den utrolige situasjon at det ikke forelå noen søknader om å få avholde NM-finalene da fristen utløp. I sin nød innledet utvalget "forhandlinger" med Oslo og Omegn Sjakkrets styre (hvor forøvrig to av ungdomsutvalgets medlemmer sitter, altså som de reneste "Tordenskjolds soldater"). Man kom da etterhvert frem til den nødløsning som er antydnet ovenfor, idet kretsen påtok seg arrangementet av samtlige tre mesterskap, i samarbeid med Veitvet Sjakkklubb.

Da turneringen omsider kom i gang, var det verste overstått for arrangementskomitéen. Grunnet et plutselig forfall innen komitéen, måtte de gjenværende nærmest stå på hodet de siste dagene for å få alt klappet og klart.

Ved oppropet viste det seg at i alt 21 lag stilte til start (8 i barneskolen, 9 i ungdomsskolen og 4 i gymnas klassen, altså omkring 130 deltagere alt i alt). Skuffende var det selvsagt at så få gymnaslag deltok, men forhåpentlig vil dette rette på seg til senere mesterskap. Nå ble det altså bare 3 runder å spille, noe som må sies å være et noe tynt program.

Spillelokalet var stort og romslig - hvilket skapte gode spilleforhold - uten tvil kunne man ha

tatt imot et adskillig større antall deltagere. Mellom slagene var det ordnet slik at deltagerne kunne benytte seg av senterets bekvemmeligheter som svømmehall, bordtennisrom og trimrom - noe som lot til å være populært.

BARNESKOLENE

I barneskoleklassen gjorde Ganddal skole fra Rogaland i de innledende runder nærmest rent bord og stilte nok derfor som svak favoritt i finalen mot Oppsal, som også ble slått med 3-2.

Men kampen var ulidelig spennende og ble først avgjort etter en regelrett dronningbukk fra en Oppsalspiller på stillingen 2-2. Det hører med til historien at Oppsals mann da hadde et klart overtak, slik at de fleste en stund trodde at Oslo-laget ville klare et nytt norgesmesterskap. Men det gjelder altså å holde hodet kaldt til siste trekk.

Og det var av smertelige erfaringer Ivbjørn Nimki, laglederen til Ganddal og skolesjakkssjef i Rogaland, kommenterte hendelsen med at det var på tide at et Rogalandslag hadde "hellet" på sin side. Ofte har det nettopp vært slik at Oslo-lagenes større rutine har avgjort jevnspilte finaler.

Gruppe 1:

Oppsal	●	4	3	4	11	/3
Melløs	1	●	3½	4	8½	/2
Vaulen	2	1½	●	5	8½	/1
Nordnes	1	1	0	●	2	/0

Gruppe 2:

Ganddal	●	4	4½	5	13½	/3
Veitvet	1	●	3½	5	9½	/2
Bergan	½	1½	●	3½	5½	/1
Brandengen	0	0	1½	●	1½	/0

(LAG-seierne avgjørende i første omgang)

Finaler:

Ganddal - Oppsal	3 - 2
Melløs - Veitvet	1½ - 3½
Bergan - Vaulen	½ - 4½

Seierherrene i ungdomsskolemesterskapet, laget fra klasse 7 b, Veitvet skole. Fra venstre laglederen Bror Eeg, Terje Smedvold, Sigurd Myhre, Jon Nilsen, Jon Morten Hellum, Rune Fjeldstad og Nils Peter Waage.

Nordnes - Brandengen 3 - 2

Sluttresultatene:

- Ganddal, Rogaland (Steinar Torjussen, Egil Stokkeland, Ole Martin Pedersen, Einar Brekken, Rune Fjermestad. Lagleder: Ivbjørn Nimki)
- Oppsal, Oslo (Nikolai Stefanović, Lars H. Johannesen, Lars Johansen, Arild Rugsveen, Atle Hjertner. Lagleder: Rolf B. Solheim)
- Veitvet, Oslo
- Melløs, Moss
- Vaulen, Rogaland
- Bergan, Vestfold
- Nordnes, Bergen
- Brandengen, Drammen

UNGDOMSSKOLENE

Høyland skole, Rogaland kvalifiserte seg som i fjor til spill om mestertittelen, men måtte også denne gang se seg slått med 3-2. Noe overraskende var nok dette, ikke minst siden mesterlaget fra Veitvet kun stilte med 7.klassinger på laget. Det var en usedvanlig spennende

kamp, og Bror Eeg nøyde seg med å oppleve innspurten på avstand. Da seieren var et faktum, forsvant han straks en tur "til skogs". Men snart var en overlykkelig lagleder tilbake for å glede seg sammen med elevene. En velfortjent triumf for en sjakkens PR-mann i særklasse. Og for et velspillende og sympatisk lag. Ellers var ikke rogalendingenes taktiske lagoppstillinger populære i år heller, men de innbrakte neppe noen ekstra poenghøst.

Gruppe 1:

Høyland	●	3½	3	4	10½/3
Bøler	1½	●	2½	5	9 / 1½
Hoppørn	2	2½	●	4	8½ / 1½
Vestsiden	1	0	1	●	2 / 0

Gruppe 2:

Veitvet	●	2½	4	5	5	16½/3½
Hinna	2½	●	3	4	3½	13 / 3½
Dragefjellet	1	2	●	3½	4	10½/2
Volda	0	1	1½	●	3	5½ / 1
Presterød	0	1½	1	2	●	4½ / 0

Finaler:

Høyland - Veitvet	2 - 3
Bøler - Hinna	3 - 2
Dragefjellet - Hoppørn	0 - 5
Volda - Vestsiden	0 - 5

Sluttresultatene:

- Veitvet, Oslo (Jon Nilsen, Jon Morten Hellum, Terje Smedvold, Nils P. Waage, Sigurd Myhre. Lagleder: Bror Eeg)
- Høyland, Sandnes (Magnar Skjøveland, Lars R. Bråstein, Karl H. Haukaliid, Oddvar Stokkeland, Erlend Stangeland. Lagleder: Ivbjørn Nimki)
- Bøler, Oslo
- Hinna, Stavanger
- Hoppørn, Moss
- Dragefjellet, Bergen
- Vestsiden, Kongsberg
- Volda
- Presterød, Vestfold

DE HØYERE SKOLER

Denne klassen ble et forholdsvis lett bytte for Kirkeparken gymnas fra Moss med sitt solide lag anført av Petter Haugli, 2.mann i junior A 1974.

En kan nå si at Moss har inntatt gymnas-hegemoniet i og med at de også sikret seg mesterskapet sist gang det ble arrangert, på Gjøvik i 1974.

Så er det bare å håpe at de ansvarlige sørger for at Norge blir representert i Nordisk for første gang. Og hvorfor ikke spille med femmannslag i NM, når det er nordisk "standard"? Eg berre spyr.

1.runde:

Sandnes - Hetland 1-3
Kirkeparken - Fana 4-0

2.runde:

Sandnes - Kirkeparken 1-3
Hetland - Fana 2-2

3.runde:

Kirkeparken - Hetland 2½ - 1½
Fana - Sandnes ½ - 3½

Resultater:

- Kirkeparken Gymnas, Moss 9½/3 (Petter Haugli, Svein Rishovd, Dan Bendixen, Jack Tøgard. Lagleder: Ludvig Czilling)
- Hetland Gymnas, Rogaland 6½/1½ (Svein Michelsen, Henning Jørstad, Kåre Storhaug, Per Brimsøe)
- Sandnes Gymnas, Rogaland 5½/1
- Fana Gymnas, Bergen 2½/½

Beste førstebordspillere

Barneskolen:

Steinar Torjussen, Ganddal	4 / 4
Tom Rob, Vaulen	4 / 4
Tore Brekke, Nordnes	3 / 4

Ungdomsskolen:

Jon Nilsen, Veitvet	5 / 5
Tor Gulbrandsen, Bøler	3 / 4
Arne Gjessing, Vestsiden	3 / 4
Vidar Ingebretsen, Hoppørn	3 / 4
Kjeld Munck, Presterød	3 / 4

Gymnas:

Petter Haugli, Kirkeparken	2½ / 3
Svein Michelsen, Hetland	2½ / 3

Reservene i barne- og ungdomsskolen spilte en 5 runders turnering sammen, men med klassevis premiering.

Barneskolen: 1. Eldar Skyldstad, Veitvet 3½ 2. Jan Torland, Ganddal 3 (14,5) 3. Harald Torkildsen, Vaulen 3 (14,0)

Ungdomsskolen: 1. Tom Jonny Johnsen, Veitvet 4½ 2. Ove Tjølven, Høyland 3 (15,0) 3. Erik Ødegaard, Hoppørn 3 (14,5)

Passivt spill av hvit

(Fra ungdomsskolefinalen)

Hvit: Magnar Skjøveland, Høyland
Svart: Jon Nilsen, Veitvet

1.e4 e5 2.Sf3 d6 3.Sc3 Sf6 4.Le2 (Mer aktivt er 4.d4) Le7 5.d3 h6 6.0-0 0-0 7.a3 b6 8.b3 Lb7 9.Lb2 a6 10.h3 Sbd7 11.Te1 b5 12.b4 Sb6 13.Sd2(?) (13.a4!) c6 (13.-c5!) 14.Lf3 Sfd7 15.De2 c5! 16.bxc5 Sxc5 17.g3 Tc8 18.Tac1 Tc7 19.Lg2 Dc8 20.Dd1 f5 21.exf5 Lxg2 22. Kxg2 Dxf5 23.Tf1 Sca4 24.Sxa4 Sxa4 25.Tb1 Sc3 26.Lxc3 Txc3 27. Tb3 Tc7 28.Sb1 Tfc8 29.Tb2 Lf6 30.Ta2 De6 31.Tb2 e4 32.Tb3 Txc2 33.Tb4 d5 34.Te1 e3 35.Te2 Txe2 36.Dxe2 d4 37.a4 Dc6+ 38.Df3 e2! 39.axb5 axb5 (Eller 39.-e1S+!) 40.Txb5 e1D 41.Dxc6 Txc6 0-1

I det følgende parti spiller hvit mye mer aggressivt, og selv om hans spill ikke er 100% korrekt, får han sin belønning, da svart ikke finner de beste forsvarstrekkene. Moral: En dårlig plan er bedre enn ingen plan! (Eller mer presist: Det er bedre å spille etter en plan, selv om den viser seg å være dårlig, enn ikke å spille etter noen plan i det hele tatt.)

Hvit: Arne Gjessing, Vestsiden
Svart: Vidar Ingebretsen, Hoppern
1.e4 c5 2.Sf3 d6 3.Lc4 Sf6 4.d3
Sc6 5.Le3 g6 6.Sc3 Lg7 7.h3 0-0
8.g4!?

Slik skal det være - kompromissløst angrepsspill!

8.- a6 9.g5 Sd7 10.h4 Sde5 11.
Sxe5 Sxe5 12.h5!?! Lg4 13.Dc1 Lxh5
14.Txh5

Konsekvent spilt!

14.- gxh5 15.Dd1 Da5(?)

Svart bør ved riktig spill slå tilbake hvits angrep. Det skjer enklest ved 15.-Sxc4 16.dxc4
Lxc3+ 17.bxc3 f6 18.Dxh5 De8!

16.Ld2 Sg4 17.De2 Ld4(?)

Et meningsløst angrepforsøk som bare gir hvit vann på mølla.

18.f3! Se5 19.Sd5 Dd8 20.c3 Sxc4

21.dxc4 Lg7

Dermed er svarts motangrep slått helt tilbake.

22.f4 e6 23.Se3 b5(?)

Men han tenker fremdeles bare på motangrep, istedenfor å ta brodden ut av hvits angrep med f6.

24.Dxh5 bxc4??

Nå var det absolutt siste sjanse til å spille f6!

25.0-0-0 f6

For seint!

26.Th1 Tf7

Et bedre forsøk var 26.fxg5 27.
Dxh7+ Kf7, men etter 28.Txg5 Tg8
29.Sg4! skorter det på gode forsvarestrekk.

27.Dxh7+ Kf8 28.g6 Tb7 29.f5 exf5
30.Sxf5 Db6 31.Dh8+ 1-0

Teoretisk interessant

I gymnasklassen møttes Kirkeparken, Moss og Hetland, Stavanger i 3.runde til den avgjørende match om gymnas-mesterskapet. På 1.bord ble det et toppoppgjør mellom de to sterke juniorspillerne Petter Haugli og Svein Michelsen, med ratingtall på henholdsvis 2174 og 2067. I dette partiet demonstrerer de ihvertfall at teorikunnskapene er i orden.

Hvit: Petter Haugli, Kirkeparken
Svart: Svein Michelsen, Hetland

Spansk parti.

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 a6 4.La4
Sf6 5.0-0 Le7 6.Te1 b5 7.Lb3 d6
8.c3 0-0 9.h3 Sb8

Svart velger det kjente Breyerforsvaret, som er blitt populært de siste årene, selv om Spasskij tapte et parti mot Fischer med denne åpningen i VM-matchen 1972.

10.d4 Sbd7

Hensikten med springermanøveren er å gi løperen en åpen diagonal fra b7, og kunne spille fram c-

Petter Haugli (t.v.) og Svein Rishovd. Norgesmestere med Kirkeparken gymnas.

bonden samtidig som springeren fremdeles dekker bonden på e5.

11.Sbd2 Lb7 12.Lc2 Te8 13.b4 Lf8

14.a4 a5

Spasskij spilte her 14.-Sb6, som muligens er bedre. Teksttrekket ble forsøkt i et parti Geller-Portisch 1973.

15.bxa5 Txa5 16.Tb1 Da8 17.axb5

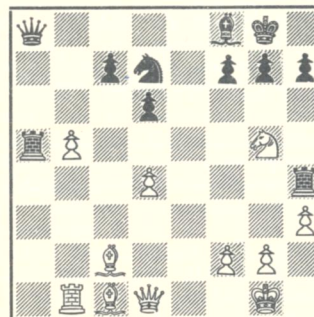
exd4 18.cxd4 Sxe4 19.Sxe4 Lxe4

20.Txe4

Et sjanserikt kvalitetsoffer, som først ble forsøkt av Geller i nevnte parti mot Portisch.

20.- Txe4 21.Sg5! Th4

Naturligvis ikke 21.-Te8?? 22.Dh5 med katastrofe.

22.g3!

Beste trekket. Geller spilte 22.Sxf7, men Portisch holdt remis etter 22.-Kxf7 23.Lg5 Te4 24.Df3+ Sf6 25.Lxf6 Te1+.

22.- Th6 23.Sxf7 Kxf7 24.Lxh6 Sf6

På 24.-gxh6 25.Dh5+ og hvit sjaker til seg springeren på d7 med sterkt angrep.

25.Lg5

Dermed har hvit oppnådd både løperpar, merbonde og initiativ.

25.- g6 26.De2 Dd8 27.Te1?

Et sjablontrekk som setter mye av fordelene over styr. Et godt alternativ var 27.h4! med truselen h5.

27.- Dd7 28.Df3 Lg7 29.Lb3+ d5!

Dermed er svart kommet gjennom det verste, med utsikter til et

sluttspill med ulikefargede løpere, f.eks. etter 30.Lxf6 Lxf6 31.
Dxd5+ Dxd5 32.Lxd5+ Kf8 og svart må få tilbake en bonde.

30.g4 h6 31.Lxf6 Lxf6 32.Lxd5+

Kg7 33.Lc6 Dxd4 34.Kg2 Ta1 35.

Txa1

35.Te6 ville vært et siste forsøk på å presse sitrona, men svart holder lett balansen med 35.-Td1!

35.- Dxa1 36.Dd5 De5 37.Dd7+ De7

38.Dxe7+ Lxe7 39.f4 g5 40.fxg5

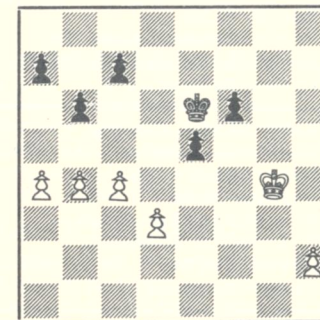
$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$

På tross av de forspilte sjanser i dette partiet vant Kirkeparken matchen $2\frac{1}{2} - 1\frac{1}{2}$, og dermed mesterskapet.

Så skal vi se på et bondesluttspill fra barneskolemesterskapet.

Hvit: Tore Brekke, Nordnes skole
Svart: Nikolai Stefanović, Oppsal

Etter svarts 33.-Kd6-e6 var stillingen denne:

Materielt står partene likt, men hvit har en stor fordel i sin "fjerne fribonde", dvs. bonden på h4 som truer med å gå inn. Når svart så må gå med kongen for å innhente den, får den hvite kongen sjansen til å angripe svarts bønder. Men før han går med h-bonden, skal hvit benytte sjansen til å spille 34.b5!, som lammer svarts bønder på damefløyen. Imidlertid spiller han

Forts. side 30

Oppskriftsmessig i lag-NM:

SK Fischer gjentok fjorårsbedriften

Finalen i årets NM for lag ble en heller tam forestilling. Forhåndstipsene gikk inn i altfor stor grad, og avgjørelsen om selve mesterskapet falt i realiteten allerede i første runde. Tittelforsvareren "Fischer" møtte da "gamle, gode" Oslo Schakselskap, som tross alt måtte regnes som eneste alvorlige opponent. Nå trodde vel de færreste at noen overhodet kunne rokke ved Fischers stjernegalleri, som siden forrige mesterskap var forsterket med Arne V. Gulbrandsen. De fire som utgjør stammen i laget, har faktisk alle

vært individuelle norges mestere både i junior og senior(!), med ialt 13 individuelle NM-titler. Og noe oldboyslag er det langt fra snakk om. OSS stilte et til sammenligning ferskt og ikke fullt så fryktinngytende lag. Ungdommer som Tiller og Scott Knudsen er imidlertid i rask framgang og egentlig nok så vanskelige å plassere. Akademisk SK (ASKO) hadde imponert i 3.runde ved å slå Voldas ikke ufarlige lag med hele $3\frac{1}{2} - 1\frac{1}{2}$, men var likevel ikke annet enn en outsider i dette selskapet. Og hjemmelaget Fredrikstad måtte finne seg i å være jumbofavoritt til tross for sterke spillere som Ofstad og Kjølberg. Fischer vant $2\frac{1}{2} - 1\frac{1}{2}$ mot OSS, men ikke uten visse problemer. Zwaig sto heller tvilsomt i toppoppgjøret med Øgaard, men fightet mestertelig med bonde under og utlignet

i egen tidsnød! Partene tok siden remis uten fortsatt spill. Avgjørelsen falt i stedet på 2. bord hvor Wibe brøt en "uendelig" lang rekke av remiser mot Hoen. Om Zwaigs remis var i underkant, burde Gulbrandsen tatt hele poenget mot Tiller, som innledet et fortvilet motangrep da en offiser gikk tapt. Etter unøyaktig motspill kunne Tiller velge mellom remissjakk og fortsatt spill. Han gjorde et gevinstforsøk etter avbrudd, men tok så remisen før det var for seint.

Det laget som vinner alle matchene er mester, uansett individuell score. Resten av turneringen ble derfor av "safe"-karakter for Fischers rutinerte lag. Noe overraskende så ASKO i siste runde ut til å kunne by OSS kamp om 2.plassen i innbyrdes oppgjør. ASKO måtte vinne $2\frac{1}{2} - 1\frac{1}{2}$, noe som på ingen måte syntes håpløst. Men etterhvert var det ting som raste sammen for studentene. Schjønby overspilte en god stilling mot Moen og var siden sjanseløs, mens Kjelstrup-Olsen kollapset bort en klart vunnet stilling mot Tiller i tidsnøden.

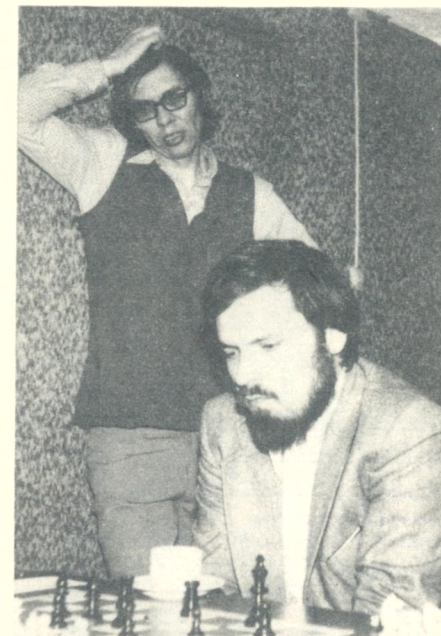
Til sist en honnør til Fredrikstad Schakselskap som førte arrangementet i havn på en tilfredsstillende måte. Ikke minst var innkvarteringen og maten upåklagelig.

Et avgjørende parti

Hvit: Terje Wibe, SK Fischer
Svart: Ragnar Hoen, OSS

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 a6 4.La4 Sf6 5.0-0 Le7 6.Te1 b5 7.Lb3 d6 8.c3 0-0 9.h3 Sa5 10.Lc2 c5 11.d4 Dc7 12.Sbd2 Lb7 13.dxe5 dxe5 14.Sh2 Tad8 15.Df3 Se8?

Innledningen til en feilaktig plan, nemlig brudd med f5. Sort burde heller spilt 15.-c4 og dirigert en av springerne til d3. (I partiet Stein - Banik, Sovjetmesterskapet 1961 skjedde 15.-Lc8 16.Sdf1 Sc4 17.Sg3 g6 18.b3 Sa5 19.Lh6 med liten fordel til hvit. Red.anm.)

Et kjent og fryktet radarpar i norsk sjakk. Zwaig og Svein J.

16.Dg3 Ld6 17.Sg4 Kh8 18.Sf1 Sc6 19.h4! Se7 20.h5 f5?

Ulempen ved dette trekk er at e-bonden blir svak. Dessuten får hvit et utmerket felt på e4 for en av sine offiserer.

21.exf5 Sxf5 22.Dh3 Td7 23.Sd2!

Derimot var bondegevinsten etter 23.Sxe5 heller tvilsom pga. 23.-Lxe5 24.Lxf5 Tf7 og sort har utmerket spill.

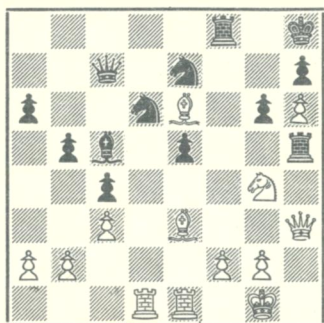
23.- Tf7 24.Se4 Lxe4 25.Lxe4 Se7 26.h6 g6 27.Lg5 c4 28.Tad1 Lc5 29.Le3 Sd6 30.Ld5 Tf5 31.Le6! Th5

Diagram neste side

32.Lxc5 Dxc5 33.De3 Dxe3 34.Txe3 Sdf5 35.Txe5 Th4 36.f3 Sxh6 37.g3 Th3!

Sort forsvarer seg utmerket og redder offiserstap med et nødrop. Imidlertid kan han ikke unngå bondetap.

Sjakkklubben "Fischer", Oslo		$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	$8\frac{1}{2}$
Arne Zwaig IM		$\frac{1}{2}$	1	1	
Terje Wibe		1		$\frac{1}{2}$	
Svein Johannessen IM		$\frac{1}{2}$	1	1	
Arne Vinje Gulbrandsen		$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	
Kjell Nilsen			0		
Oslo Schakselskap	$1\frac{1}{2}$		$3\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	$8\frac{1}{2}$
Leif Øgaard IM	$\frac{1}{2}$		1	1	
Ragnar Hoen	0				
Ole Christian Moen			1	1	
Ole Scott Knudsen	$\frac{1}{2}$		$\frac{1}{2}$	1	
Bjørn Tiller	$\frac{1}{2}$		1		
Viggo Guddahl				$\frac{1}{2}$	
Akademisk Sjakklubb, Oslo	$1\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$		$2\frac{1}{2}$	$4\frac{1}{2}$
Thor Geir Harestad	0	0		0	
Arne Schjønby	0	0		$\frac{1}{2}$	
Einar Hatlebakk	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$		1	
Øivind Aleksandersen	1			1	
Arthur Kjelstrup-Olsen		0			
Fredrikstad Schakselskap	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$		$2\frac{1}{2}$
Per Ofstad	0	0	1		
Lars Kjølberg	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$		
Ola Pedersen			0		
Eilert Pettersen		0	0		
Åsmund Stokkeland	0	$\frac{1}{2}$			
Egil Andreassen	0				

(Stillingen etter 31. - Th5)

38.Kg2 Th5 39.Txh5 Sxg4 40.Lxg4
gxh5 41.Lxh5 gxh5 41.Lxh5 Tf6 42.
f4 Tb6 43.a3 a5 44.Td7 Sg8

Springeren har faktisk ikke noe bedre felt da 44.-Sf5 strander på 45.g4 Se3+ 46.Kf2 Sc2 47.g5 og sort kan ikke stanse de hvite bøndene.

45.Lf3 b4?

Partiet ble spilt med betenkningstid "50 trekk på 2½ time", og begge parter var i sterk tidsnød. Imidlertid synes den sorte stilling uholdbar selv uten denne tidsnødfeil.

46.axb4 axb4 47.Tc7 bxc3 48.bxc3
Tb2+ 49.Kh3 Tf2 50.Ld5?

Etter 50.Lg2 er sort uten mot-sjanser.

50. - Sf6 51.Lxc4 Tf3 52.Le6 Te3

På 52.-Se4 hadde jeg planlagt å spille 53.c4 Txg3+ 54.Kh4 Tc3 55.f5 fulgt av kongevandring til e4.

53.Lf5 h6 54.Kh4 Te1 55.g4 Sd5

56.Th7+ Kg8 57.Txh6 Sxf4 58.

Tc6(?)

Etter 58.Kg5 ville gevinsten vært klar.

58. - Kg7 59.c4 Th1+ 60.Kg3 Se2+

61.Kg2 Ta1 62.c5 Sd4 63.Td6 Ta4

64.c6 Sxf5 65.gxf5 Tf4! 66.Td8!

Faktisk det eneste trekk som vinner. 66.f6+? Kg6 er remis.

66. - Tc4 67.Tc8 Kf7 68.c7 Ke7 69.

f6+

1-0

Kommentarer av Terje Wibe.

Papirmesterskapet

Vi har moret oss med å la papirtigeren tale, dvs. vi har undersøkt hva som ville bli resultatet om Elo-ratingen alene fikk avgjøre rekkefølgen i NM for lag. Vi har ganske enkelt tatt utgangspunkt i den siste offentliggjorte lista pr. 3. mai, plukket ut de 4 høyest ratede fra hver klubb og funnet gjennomsnittsratingen på de fire. Rekkefølgen blir da:

1. SK Fischer 2370
2. OSS 2351
3. Bergens SK 2249
4. SK Stjernen 2234
5. ASKO 2207
6. Fredrikstad SS 2150
7. Volda SK 2144
8. Tønsberg SK 2115
9. Hamar SS 2078
10. Harstad SK 2055
11. Stabekk SK 2032
12. SK Tempo 2031
13. Strømmen SK 2027
14. SK Jarl 2025
15. Narvik SK 2008
16. Asker SK 2006
17. Florø SK 1998
18. Lillehammer SS 1988
19. Kristiansund SK 1986
20. Moss SK 1982

For også å kikke på klubbenes bredde har vi dessuten tatt for oss 10-mannslagene basert på rating. Bildet ble da et noe annet:

1. OSS 2243
2. Bergens SK 2156
3. ASKO 2129
4. SK Fischer 2125
5. SK Stjernen 2077
6. Fredrikstad SS 1948
7. Tønsberg 1933
8. Strømmen 1899
9. Asker 1896
10. Hamar SS 1890
11. Narvik SK 1885
12. Moss SK 1884

 Leif Øgaard dro til Bulgaria for å spille stormestersjakk 4.-16.juni. Denne gang hadde man en direkte bekreftelse, men uten at det hjalp. Kirov var eneste stormester. Spassov vant turneringen med 8½ av 11. En lite motivert Øgaard måtte nøye seg med 4½ p.

 Pertti Poutiainen har vunnet det finske mesterskapet foran Y. Rantanen og E.Raaste. Som vanlig deltok ikke Heikki Westerinen.

Svein Tore Fesche vant NM for synshemmede

Det 7. Norgesmesterskap i sjakk for synshemmede ble avviklet på blindeforbundets feriefester Kvikne, Åros i Røyken, i dagene 27.-30.mai. De 30 deltagerne var på forhånd inndelt i 5 grupper å 6 spillere, betegnet A-E, basert på tidligere oppnådde resultater, kombinert med skjønn.

Svein Tore Fesche, Nanset stilte som storfavoritt i A-gruppen, hvor det ble kjempet om NM-tittelen og Norges Sjakkforbunds premie, som var satt opp til vinneren. Fesche, som har vunnet samtlige av de tidligere mesterskap han har stilt opp i, hadde heller ikke denne gang særlige problemer med å vinne, til tross for at han bare kom halvpoenget foran nr.2, Odd Iversen fra Sandefjord (som altså ikke må forveksles med fotballspilleren av samme navn).

Muligens er nivået innen blindesjakken for dårlig for en spiller av Fesches styrke, vi vil bare minne om at han tidligere bl.a. har vunnet NM for lag med Stabekk Sjakklubb i 1972, samt at han har spilt i Eliteklassen i Landsturneringen.

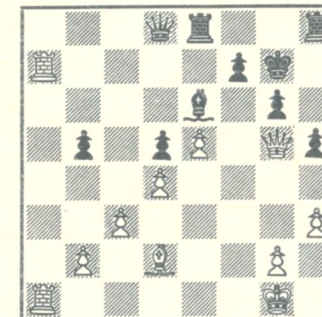
Av deltagerne forøvrig må fremheves vinneren av D-gruppen, Olaf Sørensen fra Larvik som i sin NM-debut scoret fullt hus, samt Reinholdt Robertsen fra Porsgrunn som spiller sjakk til tross for at han både er døv og blind. Samtlige deltagere utviste god sportsånd enten det ble seier eller tap, noe enkelte seende spillere kunne lære av. Den sjakklike kvalitet på partiene lå, som naturlig kan være, endel under nivået i seendes turneringer, dette må selvfølgelig ses på bakgrunn av at blinde og svaksynte praktisk talt er avskåret fra å studere sjakkliteratur. Det som foreløpig er omsatt til blindeskrift, er ifølge vår kilde hårreisende lite av hva som foreligger på norsk.

Vi fikk notert ned et par glimt fra det som skjedde på brettene:

Hvit: Per Forrestad, Oslo
Svart: Sigurd Eriksen, Fevik
(Spilt i D-klassen, 1.runde)

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lc4 Sf6 4.d3 Le7 5.O-O 0-0 6.Sc3 b6 7.Le3 Lb7 8.Sd5 Sxd5 9.exd5 Sa5 10.Sxe5 Sxc4 11.dxc4 Te8 12.Dg4 g6 13.Lh6 d6 14.Sxf7 Kxf7?? (14.-Lc8!) 15. De6+ matt 1-0

Så et glimt fra siste runde:

Hvit: Svein Tore Fesche
Svart: Tormod Prytz

Svarts siste trekk var Db8-d8? og Fesche svartet a tempo:

2.Dxd8! Txd8 3.Lg5! The8 4.Lxd8

Txd8 5.Tb7 og svart ga seg 1-0

Dermed kunne man gratulere Fesche med seieren i turneringen.

Tormod Fyri.

Gruppe A:

1. og Norgesmester for synshemmede 1976, Svein Tore Fesche, Nanset 4½
2. Odd Iversen, Sandefjord 4
3. Ivar Viken, Overhalla 2
4. Magnus Strand, Oslo 2
5. Tormod Prytz, Oslo 1½
6. Oddvar Paulsen, Trondheim 1

Gruppe B:

1. Egil Steen, Oslo 4½
2. Eugen Paulsen, Oslo 4

Gruppe C:

1. Arnt Holte, Trondheim 4

Gruppe D:

1. Olaf Sørensen, Larvik 5

Gruppe E:

1. Aase Brit Hoven, Oslo 4

skolesjakk

Norges Sjakkforbunds Ungdoms-
utvalg
Formann: Trygve Waage
Åsengt. 4 D, Oslo 4
Tlf. privat: (02) 15 47 39

Abonnementspris for skole-
sjakkelever 1976: kr. 12,-.
Tegnes gjennom instruktøren
eller direkte til Norges
Sjakkforbund, Boks 795, 7001
Trondheim med innbetaling pr.
giro. Utkomne nummer etter-
sendes.

Buskerud:

Kretsmesterskapet for skolelag.
Barneskolen: 1. Brandengen,
Drammen 2. Aronslökka, Drammen
3. Åssiden, Drammen 4. Konnerud,
Drammen
Ungdomsskolen: 1. Vestsiden,
Kongsberg 2. St. Hallvard, Dram-
men 3. Kjøsterud, Drammen

Møre og Romsdal:

Kristiansund gymnas vant KM for
videregående skoler ved å slå
Volda 8-2 i en dobbeltmatch med
5 mann.
KM for ungdomsskoler ble vunnet
av Ørsta som slo Volda 7-3.

ROGALANDS RAPPORT

Fra ungdomskonsulenten IVBJØRN NIMKI

Det deltok 123 spillere i KM i
sjakk individuelt for barne-, ung-
doms- og videregående skoler som
ble avvirket på Sandved barnesko-
le av Rogaland skolesjakkutvalg.
Barneskoleklassen ble dominert av
spillere fra Ganddal skole, men
resultatlisten viser at vi har
svært stor bredde når det gjelder
skolesjakk i Rogaland.

1. Steinar Torjusen, Ganddal 8

2. Egil Stokkeland, Ganddal 7½
3. Kurt Hetland, Hommersåk 7
4. Ole M. Pedersen, Ganddal 7
5. Harald Torkildsen, Vaulen 7

I ungdomsskoleklassen fikk en det
merkelige resultat at hele 5
spillere kom på samme poengsum.
Etter omkamp gikk til slutt favo-
ritten Lars Reidar Bråstein av
med seieren.

1. Lars Reidar Bråstein, Høyland 7
2. Arild Lauvsnes, Ulland-
haug 7
3. Karl Hallvard Hauka-
lid, Høyland 7
4. Øyvind Mich-
elsen, Hinna 7
5. Tor Ketil
Larsen, Hinna 7

I klassen for videregående skoler
trakk den nye storspilleren i Ro-
galand Svein Michelsen nok en
gang det lengste strået.

1. Svein Michelsen, Hetland
gymnas 9½/11
2. Kåre Storhaug,
do. 9
3. Morten Jensen, Bryne
gymnas 9
4. Jan Ove Motland,
Stavanger yrkesskole 7

KM i lynsjakk hadde like god del-
takelse, og kretsmestere ble her
henholdsvis Tom Rob, Vaulen sko-
le, Lars Reidar Bråstein, Høyland
ungdomsskole og Svein Michelsen,
Hetland gymnas.

KM i lagsjakk 1976

I barneskoleklassen oppnådde Gand-
dal skole å slå rekorden til det
gamle stormesterlaget fra Ganddal
skole som blant annet undertegne-
de var spiller på. Laget til Gand-
dal scoret 43½ poeng av 45, et
resultat som det bare er å ta av
seg hatten for. Den utslettede
rekorden var på 42½ poeng av 45.

1. Ganddal skoles 1.lag 9 lag-
poeng (av 9)
2. Vaulen skoles
1.lag 8
3. Ganddal skoles 2.
lag 7
4. Eiganes skole 6

Hinna ble kretsmester for ung-
domsskolelag. Etter å ha fått en
overraskende seier over Høyland
ungdomsskole, spilte laget stål-

sikkert og kunne til slutt hale
mesterskapet i land.

1. Hinna u.skole 7
2. Høyland
u.skole 6
3. Ullandhaug u.sko-
le 5
4. Tastaveden u.skole 4

I klassen for videregående skoler
fikk en en noe dramatisk avslut-
ning, idet Hetland gymnas lå an
til å komme å poeng med Sandnes
gymnas. Men spilleren til Hetland
avsto et remistilbud som ville
brakt laget opp på delt 1.plass.

1. Sandnes 1.lag 4½
2. Hetland
4
3. St.Svithun gymnas 2½
4.
Bryne gymnas 2

Rogaland skolesjakkutvalg arbei-
der med å få istand lagkamp mot
en annen krets, siden Oslo ikke
våger å stille opp av frykt for
gjentakelse av resultatet fra
sist gang Oslo og Rogaland skole-
sjakkutvalg møttes.

Men det er store muligheter for
at et 10-mannslag reiser på turné
til Danmark i sommer eller straks
etter sommerferien. Det er også
forhandlinger med det danske sko-
lesjakkforbundet for å få sendt
spillere fra Rogaland til tre-
ningsleire i Danmark.

NB. Sjakk er på vei inn i skolen
i Rogaland, flere skoler kan til-
by sjakk som valgfag.

Mottoet til Rogaland skolesjakk-
utvalg har fått vind i seilene:

"SJAKK PÅ ALLE SKOLER I ROGALAND".

En oversikt over ungdomskonsulen-
ter og kontaktmenn i NSF's Ungdoms-
utvalg pr. 20.juni 1976:-----

Østfold: Freddy Aamodt, 1890 Rak-
kestad

Oslo-Akershus: Tormod Fyri, Hovse-
tervn. 36 a, Oslo 7

Hedmark-Oppland: Jarle M. Urdal,
Cath. Guldbergsv. 15b, 2600 Lille-
mmer

Buskerud: Anders Hauge, Lammersgt.
9, 3000 Drammen

Vestfold: William Wendel, Bjerke-
vn. 3b, 3290 Stavern

Telemark: Fritz Brastein, Kloster-
skogen, 3700 Skien

Aust-Agder: Jan Erik Lund, Røylen
15b, 4950 Risør

Vest-Agder: John Torkelsen, Ku-
holmavn. 81, 4600 Kristiansand S

Rogaland: Ivbjørn Nimki, 4310
Ganddal

Hordaland: Oluf Kavlie-Jørgensen,
Storetveitvn. 51, 5032 Minde

Sogn & Fjordane: Øystein Hjertenes,
Eikedalen Krokane, 6900 Florø

Møre & Romsdal: Øystein Sande, Boks
188, 6101 Volda

Sør-Trøndelag: Arnold J. Eikrem,
Sverdrupsv. 47, 7000 Trondheim

Nord-Trøndelag: Arne O. Trana,
7700 Steinkjer

Nordland: Edmund Forselv, Boks
521, 8501 Narvik

Troms: Wiggo H. Eilertsen, Boks
862, 9001 Tromsø

Finmark: Kjell Johannessen, Boks
278, 9601 Hammerfest

Øst-Finmark: Karl Arthur Larsen,
Boks 180, 9912 Hesseng

Vi har også i år fått tilbud om å
sende en spiller under 18 år til
Sveriges Schackförbunds Ungdoms-
komité's sjakk og idrettsleir.

Terje Johnsen, Buskerud er uttatt
ut fra prinsippet å ta ut delta-
gere som ikke har hatt juniorer
på en slik leir tidligere.

gere fra fylker som ikke tidlige-
re har hatt juniorer på en slik
leir.

Parallelt med Gausdal Chess In-
ternational vil NSF arrangere et
arbeidsseminar på Gausdal Høi-
fjellshotel 5.-8.august, som ho-
vedsaklig tar sikte på ungdoms-
konsulentene, men hvor det i be-
grenset utstrekning også blir an-
ledning til å delta for andre in-
teresserte. Hovedtemaer er den
nye kulturmeldingen og de ulike
støtteordninger i fylker og kom-
muner.

Veitvet skole sikret Norge 3.plas-
sen i det nylig avholdte nordiske
mesterskapet i skolesjakk. Danmark
vant, men pga. av forskjellig sko-
lesystem har de spillere helt opp
til 18 år, de andre lagene 16.

Esbjerg, Danmark	x	5	5	6	16
Motala, Sverige	1	x	4	5½	10½
Oslo, Norge	1	2	x	3	6
Tapiola, Finland	0	½	3	x	3½

Vil du være med...

KRONERULLINGA TAR IKKE SOMMERFERIE

Rullingen har til nå passert kr.2000. Denne gang takker vi brødrene Kjenn fra Moss for innbetalt kr.100, likeså Kibsgaard og Kristen Jensen for kr.50. Vi savner svar på utfordringen fra Hammerfest SK og Akademisk SK til Kirkenes SK, Narvik SK, Bodø SL, Gjøvik SK, Nordstrand SK og Tempo, Drammen. Til nå er det 190 som er utfordret men ikke betalt, pluss 6 klubber. Flesteparten av disse håper jeg å møte i Harstad under NM, på Gausdal i august og under Nevraturneringen i september. Her er listen over de nye innbetalingene.

Haakon Kibsgaard bet. kr.50 og utfordrer Vidar Taksrud, Jarle Urdal og Bernt Nordby. Kristen Jensen bet. kr.50 og utfordrer Jonny Fossum, Sven Foynd-Eriksen og Hans Esbjug. Arild Johansen bet. kr.20 og utfordrer Frithjof Andersen, Arne Bøe, Per Engebretsen, Ingv. Moe, alle Horten, Helge Flakstad, Moss og Einar Vallestad, OSS. Kristian Kjenn bet. kr.100 og utfordrer Oddvar Eriksen, Sarpsborg og Haakon Opsahl, 1911. Erling Kjenn bet. kr.100 og utfordrer Arne Larsen, Tønsberg, Valter Rebo, Moss og Lars Østenstad, Asker. Kaare Olsen bet. kr.100 og utfordrer Reidun Smedtorp, Kongsvinger, Anne Berit Kalheim, Stjernen og Rolf Klingen. Johan Berg bet. kr.10 og utfordrer Bo Olsson, Jon Olav Fivelstad, Volda og Pål Hustad, OSS. Mary Kligen bet. og utfordrer Asta Kvinge, Arne Andersen, Moss og Martin Bogen, Tønsberg. Per Lea bet. og utfordrer Torgeir Vada, Stabekk, Harry Efraimsen, OSS, Leif B. Iversen, OSS. Olaf Mathiassen bet. og utfordrer Erik Skårås, Løten, Per Øverby-Hagen, Rena og Carl H. Amundsen, Hammerfest. Arne Kvitrud bet. og utfordrer Rolf Michelsen og Arvid A. Malde, Stavanger og Ann Lis Meyer, Trondheim. Petter Stigar bet. og utfordrer Anders Klette, Fischer, Lars Eckhardt, Nordstrand og Thomas Tangen, Stjernen.

Kaare Olsen.

RANKINGLISTA PR. 20. JUNI

1	Leif Øgaard	OSS
2	Arne Zwaig	Fischer
3	Eivind Poulsson	Volda
4	Terje Wibe	Fischer
5	Ragnar Hoen	OSS
6	Svein Johannessen	Fischer
7	Sverre Heim	Bergen
8	Erling Kristiansen	OSS
9	Per Ofstad	Fredrikstad
10	Arne V Gulbrandsen	Fischer
11	Knut J Helmers	Stjernen
12	Morten Trolldalen	Skien
13	Ole Scott-Knudsen	OSS
14	Bjørn Tiller	OSS
15	Øystein Sande	Volda
16	Ole Chr Moen	OSS
17	Thomas Heiberg	Stjernen
18	Lars Kjølberg	Fredrikstad
19	Stein Jensen	Harstad
20	Gunnar Johnsen	Kirkenes
21	Øystein Hjertenes	Florø
22	Viggo Guddahl	OSS

23	Knut Ove Løken	Hamar
24	Einar Hatlebakk	ASKO
25	Magne Følling	Bergen
26	Daan de Lange	Hamar
27	Ivar M Dahl	Stabekk
28	Petter Haugli	Moss
29	Bjørn Heggheim	OSS
30	Svein Berg	Stjernen

Vi merker oss ungdommenes velfortjente invasjon på bred front. De siste åra har det vært tynt med fornyelser i toppen av norsk sjakk, men nå er det liten tvil om at ting virkelig er i ferd med å skje.

● UK har også tatt ut følgende til høstens olympiade i Haifa: Leif Øgaard, Ragnar Hoen, Per Ofstad og Knut Jøran Helmers. To spillere til samt hjemmeværende reserve nomineres etter NM i Harstad. En rekke av våre toppspillere, bl.a. forhåndsuttatte Zwaig, har meldt avbud.

UNGDOMMEN KOMMER:

Stein Jensen ble

Nord-Norsk mester

Stein Jensen, Harstad (19) er Nord-Norges store håp i Landsturneringen, hvor hele landsdelen håper han sikrer juniormesterskapet på hjemmebane. At mulighetene så avgjort er til stede ble bekreftet under NNM som ble arrangert i Tromsø i pinsen 5.-7.juni. Stein Jensen beseiret storfavoritten, de 3 siste års mester Gunnar Johnsen, i et drabelig oppgjør i 3.runde, og siden kunne han trygge mesterskapet med tre remiser. Ingen andre kom opp på 4½ poeng. Gunnar Johnsen fikk overraskende også stryk av Kjell Ole Kristensen i 6. og siste runde og raste dermed ned på en uvant 5.plass.

Mesterskapet samlet 104 deltagere fra Mo i sør til Kirkenes og Vadsø i nord. Dette er en solid ny rekord. Sjakkinteressen i nord er på god veg fram, og det blir virkelig interessant å se hva landsdelens egne kan varte opp med i NM i Harstad.

Resultater:

Mester

1. Stein Jensen, Harstad 4½
2. Frans Larsen, Tromsø 4 (18)
3. Magne Bergvoll, Tromsø 4 (17,5)
4. Bjarne Jacobsen jr., Bodø 3½
5. Gunnar Johnsen, Kirkenes 3 (21)
6. Reidar Jenssen, Tromsø 3 (16)
7. Kjell Ole Kristensen, Narvik 3 (16)
8. Terje W. Larsen, Tromsø 2½
9. Morten Groth, Harstad 1½
10. Roar Lindblom, Harstad 1

Kl. I A

1. Magne Johansen, Narvik 5
2. Kjetil Vollan, Bodø 4 (18,5)
3. Arnfinn Sundsfjord, Harstad 4 (17,5)
4. Kjell Johannessen, Hammerfest 3½ (19,5)
5. Henning Pettersen, Harstad 3½ (18,5)

Kl. I B

1. Arnold Andreassen, Harstad 5½
2. Torbjørn Burchard, Narvik 4½

3. Magnar Sigerseth, Tromsø 4
4. Svein Thrana, Bodø 3½ (22,5)
5. Ola Hansen, Narvik 3½ (16)

Kl. II A

1. Reidar Finnset, Tromsø 4½ (18,5)
2. Per R. Kristiansen, Harstad 4½ (17,5)
3. Åsmund Røst, Tromsø 4 (21,5)
4. Gisle Nordstrand, Narvik 4 (21)
5. Knut Fagerhaug, Hammerfest 4 (16)

Kl. II B

1. Ingvald Nilsen, Kirkenes 5½
2. Trond Olsen Lid, Kirkenes 4 (18,5)
3. Odd Gunnarsen, Harstad 4 (15,5)
4. Wilh. Urdal, Tromsø 3½

Kl. III

1. Jan Shotland, Tromsø 5½
2. Erik Wembre, Bodø 5½
3. Olaf Widnes, Bodø 4

Junior A

1. Jonny Robertsen, Mo 4½ (22,5)
2. Jan Sigmund Berglund, Hammerfest 4½ (20)
3. Svein H. Johnsen, Vadsø 4 (21,5)
4. Geir M. Lorentsen, Hammerfest 4 (20,5)
5. Ketil Jarhelle, Narvik 4 (19,5)
6. Tor Nilssen, Vadsø 4 (19)

Junior B

1. Tor Kristian Schølseth, Kirkenes 5½
2. Torfinn Eriksen, Narvik 4 (22,5)
3. Pål Henriksen, Kirkenes 4 (19)
4. Egil Teger, Narvik 4 (18,5)
5. Alf Ole Berglund, Hammerfest 3½ (20,5)

Partier fra mesterklassen

Hvit: Gunnar Johnsen, Kirkenes
Svart: Stein Jensen, Harstad

1.e4 Sf6 2.e5 Sd5 3.d4 d6 4.c4 Sb6 5.f4 dxe5 6.fxe5 Lf5 7.Sc3 e6 8.Le3 Sc6 9.Sf3 Le7 10.d5 exd5 11.cxd5 Sb4 12.Sd4 Ld7 13.e6 fxe6 14.dxe6 Lc6 15.Dg4 Lh4+ 16.g3 Lxh1 17.gxh4 0-0 18.0-0-0 Df6 19.Le2 De5 20.Lg5 c5 21.e7 cxd4 22.exf8D+ Txf8 23.Dxd4 Dxd4 24. Txd4 Sc6 25.Tf4 Te8 26.Lh5 g6 27. Ld1 Se5 28.Tf1 Lg2 29.Lb3+ Kg7 30.Lf6+ Kh6 31.Lg5+ Kg7 32.Lf6+ Kh6 33.Tg1 Lc6 34.h5 Sf3 35.Tg3 Sd7 36.Ld5 Sxf6 37.Lxc6 bxc6 38. Txf3 Sxh5 39.Kd2 Te7 40.Td3 Sf6 41.Td6 Td7 42.Txd7 Sxd7 43.Ke3 Se5 44.Kd4 Sf3+ 45.Kc5 Sxh2 46. Kxc6 Kg5 47.b4 h5 48.b5 Sf3 49.

Kd5 Kf4 50.a4 h4 51.a5 h3 52.b6
axb6 53.axb6 h2 54.b7 h1D 55.b8D+
Se5+ 56.Kd4 Dg1+ 57.Kd5 Dg2+ 58.
Kc5 Dc6+ 0 - 1

Hvit: Magne Bergvoll, Tromsø
Svart: Gunnar Johnsen, Kirkenes

1.e4 d6 2.d4 Sf6 3.Sc3 g6 4.f3
Lg7 5.Le3 c6 6.Dd2 b5 7.a3 a6 8.
h4 h5 9.Sge2 Sbd7 10.Sf4 Lb7 11.
Sh3 e5 12.dxe5 dxe5 13.Sg5 De7
14.0-0-0 0-0 15.Le2 Tfd8 16.De1
Sf8 17.Df2 Se6 18.g4 Sd4 19.gxh5
Sxh5 20.f4 Sxf4 21.Lxf4 exf4 22.
Tdg1 b4 23.Sa4 Sxe2+ 24.Dxe2 bxa3
25.Dc4 Td4 26.Db3 Tad8 27.bxa3
Txa4 28.Sxf7 Txa3 0 - 1

Hvit: Roar Lindblom, Harstad
Svart: Magne Bergvoll, Tromsø

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Sf3 Ld7 4.e3
Sf6 5.Sc3 a6 6.cxd5 exd5 7.Db3
Lc6 8.Ld3 b5 9.0-0 Le7 10.Se5 0-0
11.Ld2 Lb7 12.Dc2 h6 13.Se2 Ld6
14.f4 De7 15.Sg3 Lc8 16.Lf5 c5
17.a4 Ta7 18.Lxc8 Txc8 19.Sf5 Dd8
20.Sxd6 Dxd6 21.axb5 Se4 22.Lb4
Db6 23.dxc5 Dxb5 24.Sd3 Sc6 25.
La3 f5 26.Tac1 Sa5 27.Se5 Sb3 28.
Tcd1 Td8 29.c6 Tc7 30.Td3 Sa5 31.
Tfd1 Sxc6 32.Tb3 Da4 33.Td4 Dxb3
34.Dxb3 Sxd4 35.Dd1 Tc1 36.Dxc1
Se2+ 37.Kf1 Sxc1 0 - 1

Hvit: Kjell Ole Kristensen, Narvik
Svart: Gunnar Johnsen, Kirkenes

1.e4 c6 2.Se2 d5 3.e5 c5 4.Sf4 e6
5.c4 d4 6.g3 Sc6 7.Sd3 f6 8.De2
fxe5 9.Sxe5 Sxe5 10.Dxe5 Sf6 11.
d3 Ld6 12.Dg5 0-0 13.Lg2 Dc7 14.
0-0 Ld7 15.Dd2 Tae8 16.De2 b5 17.
cxb5 Lxb5 18.Sa3 Lc6 19.Sc4 Lxg2
20.Kxg2 Dc6+ 21.f3 Lc7 22.Ld2 Tf7
23.Tac1 Dd5 24.b4 cxb4 25.Lxb4
Dh5 26.Ld6 Sd5 27.Kg1 Sc3 28.Df2
e5 29.Tce1 Td7 30.Lxc7 Txc7 31.
Dc2 Tce7 32.Db3 Kh8 33.Sd6 Tf8
34.Kg2 h6 35.f4 Dg6 36.fxe5 Txf1
37.Txf1 Dxd3 38.Tf8+ Kh7 39.Dg8+
Kg6 40.Tf6+ Kh5 41.Tf5+ g5 42.Kh3
Se2 43.Df8 Sf4+ 44.Txf4 gxf4 45.
Dxf4 Tg7 46.Sf5 Tg5 47.Se7 1 - 0

77. Astoria Chess International, Hamar planlegges til 2.-7.januar, Oslo Chess International, Kring-sjå 6.-10.januar og ellers arrangementer både i påsken og ellers. Detaljene kommer etterhvert.

Turnerings-informasjon

Gausdal Chess International 1976
1. - 8. august blir kvalifiserende for IGM- og IM-tittel. Det er alltid visse problemer med å skaffe til veie et tilstrekkelig antall stormestere, men etter all sannsynlighet går det i orden. Lengyel fra Ungarn er eneste som er definitivt klar. Av utenlandske IM-er blir det mange, Faraço, Ornstein, Hamann m.fl. Dessuten kommer de fleste av våre egne topper til å delta: Øgaard, Johannessen, Wibe, Hoen, Poulsen, Trolldalen, Hjertenes og Dan H. Fosse er klare for øyeblikket. En interessant finesse er at man for første gang i Norge vil benytte elektroniske ur, som er inne i en "prøveperiode" og foreløpig er temmelig kostbare.

Høyfjells-sjakken, hurtigsjakkturnering over 7 runder som danser avslutningen av Gausdal Chess International, og som kan kombineres med turneringslederkurs eller ungdomslederkurs.

Nordic Chess Cup i Sandefjord 10. - 15. august. 9 runder. Flere opplysninger finnes på side 38 i NSB nr.2/76. En gjør oppmerksom på at premiesummene er basert på 80 deltakere. Det er ennå for tidlig å si noe om deltakelsen tidlig å si noe om deltakelsen, men etter 20.juli kan vi ikke garantere for overnatting. Vi minner om utmerket innkvartering på dobbeltrom fra 30,- pr. person.

Nevraturneringen spilles i år 24. -26.september melder Kaare Olsen i Lillehammer Schakselskap.

Norges-Cupen 1976 planlegges med samme opplegg som i 1975, men man bør denne gang arbeide med å få med skolesjakkspillerne i langt større grad.

Når det gjelder neste år, kan en på det nåværende tidspunkt si følgende: SK Jarl arbeider med planer om internasjonale turneringer for både seniorer og juniorer i jule- og nyttårshelga 76/

ELORATINGSYSTEMET

En innføring ved PER A. BERGERSEN,
formann i NSF's Elokomité

Både Elo-komiteén og redaksjonen får jevnlig spørsmål vedrørende ratingsystemet, og vi har trukket den konklusjon at en nokså grundig innføring var på sin plass. Bergersens artikkel skulle gi hver enkelt bra peiling på hvordan "trolldommen" virker, teoretisk og praktisk. Etter å ha studert materialet, kan man gå i gang med å regne sin egen rating fra turnering til turnering.

Vi gjør imidlertid oppmerksom på at komiteén sitter inne med flere opplysninger enn dem som offentliggjøres. Det dreier seg om passive og spillere med under 10 partier. Dessuten regnes ratingen på grunnlag av spillernes tall rett før gjeldende turnering, og dette kan være justert etter siste offentliggjorte liste. Med andre ord må man regne med en viss feilmargin på private beregninger. Gjenstående spørsmål om Elosystemet rettes til Per A. Bergersen, Åslivn. 1F, 1320 Stabekk. Spørsmål av allmen interesse vil bli behandlet i Norsk Sjakkblads spalter.

Historikk

Tanken om å rangere sjakkspillere etter spillestyrken er over hundre år gammel. Et langt skritt fremover ble tatt da tyskeren Anton Hoesslinger utviklet et system som bygde på en lineær forventningskurve. I systemet, som fikk navnet INGO, antok Hoesslinger at det fantes like mange spillere innen alle styrkenivåer. "Spillestyrken" i en gruppe ble i INGO-systemet antatt å fordele seg rektangulært over det aktuelle styrkespenn. Som vi skal se tar

professor Arpad E. Elo utgangspunkt i en noe mer avansert sannsynlighetsfordeling i sitt system.

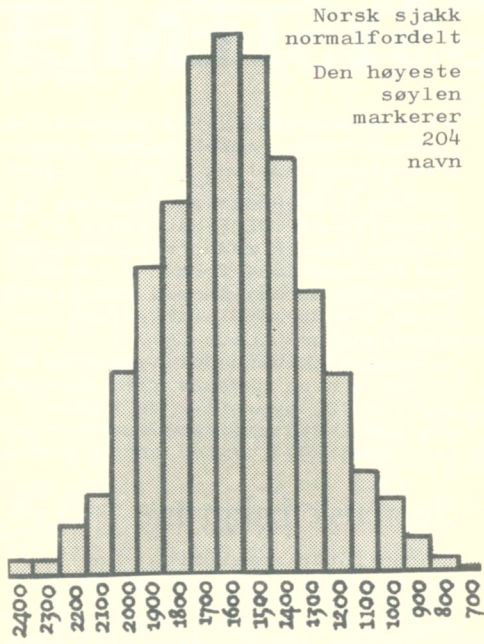
Det var i 1959 det amerikanske sjakkforbund (USCF) nedsatte en tremannskomiteé med professor Elo som formann, med formål å utrede rangering av spillere i USA. Året etter ble Elo-systemet anvendt offisielt av USCF. Verdenssjakkforbundet tygget drov på det nye og ukjente til kongressen i 1970, hvorefter de kastet seg inn i systemet med første liste i juli 1971.

Teoretisk bakgrunn

"Normalfordelingskurven" kan brukes som beskrivelse av så mange forhold her i livet, og det er denne sannsynlighetsfordelingen Elo og hans drabanter tok utgangspunkt i. Grovt sett kan vi si at den normale fordeling passer der de ekstreme ytterpunkter opptrer sjelden, mens de aller fleste hendelser faller et sted i midten. F.eks. høyden på voksne personer, hvor de færreste er under 150 eller over 200 cm. Et annet nærliggende eksempel er å vise fordelingen over ratingtallene i vårt norske materiale.

Elo-systemet er det beste middel vi idag kjenner for anslag av spillestyrke. Jeg vil imidlertid alt her i innledningen advare mot å oppfatte ratingtallet som noe i likhet med en intelligenskoeffisient. (Det var da endelig godt, sier de fleste av oss.) Elo-tallet er uttrykk for oppnådde resultater ikke for medfødte evner.

Nedenfor følger Elos tabell over ratingdifferanser og tilhørende forventet score. Hvis f.eks. to spillere har en forskjell på 149 ratingpoeng i "spillestyrke", så vil den høyest rangert være for-

Norsk sjakk normalfordelt

Den høyeste søylen markerer 204 navn

Den horisontale aksene viser ratingtallene i fallende rekkefølge fra venstre, med en samlesøyle for hvert 100 ratingpoeng. Loddrett kommer så antall spillere innen hvert 100-poeng frem i bildet. Det gjennomsnittlige ratingtall i materialet er ca. 1640.

ventet å ta 0,7 poeng i gjennomsnitt pr. parti fra den annen. I

Beregningsregler

a/ Uratede spillere

$$(i) R = G + D$$

hvor R = ratingtall etter turneringen

G = gjennomsnittsmotstanden i turneringen (summen av motstandernes ratingpoeng dividert med antall motstandere)

D = hva man leser ut av tabellen som positivt eller negativt tillegg til G

Et eksempel:

en match på 5 partier betyr dette $3\frac{1}{2} - 1\frac{1}{2}$ i den sterkestes favør.

ELO-TABELLEN

Score i % (S) Diff. i poeng (D)

S	D	S	D	S	D
99	677	66	117	33	-125
98	589	65	110	32	-133
97	538	64	102	31	-141
96	501	63	95	30	-149
95	470	62	87	29	-158
94	444	61	80	28	-166
93	422	60	72	27	-175
92	401	59	65	26	-184
91	383	58	57	25	-193
90	366	57	50	24	-202
89	351	56	43	23	-211
88	336	55	36	22	-220
87	322	54	29	21	-230
86	309	53	21	20	-240
85	296	52	14	19	-251
84	284	51	7	18	-262
83	273	50	0	17	-273
82	262	49	-7	16	-284
81	251	48	-14	15	-296
80	240	47	-21	14	-309
79	230	46	-29	13	-322
78	220	45	-36	12	-336
77	211	44	-43	11	-351
76	202	43	-50	10	-366
75	193	42	-57	9	-383
74	184	41	-65	8	-401
73	175	40	-72	7	-422
72	166	39	-80	6	-444
71	158	38	-87	5	-470
70	149	37	-95	4	-501
69	141	36	-102	3	-538
68	133	35	-110	2	-589
67	125	34	-117	1	-677

Den uratede T Waage spiller en turnering mot I. Bjordal (1852) og E. Renjo (1428). Waage scorer $1\frac{1}{2}$ poeng. Først kalkulerer vi gjennomsnittsmotstanden.

$$G = (1852 + 1428) : 2 = 1640$$

Fra tabellen finner vi at $1\frac{1}{2}$ poeng av 2 (75%) tilsvare en prestasjon 193 poeng over G. Innsetting i formel (i) blir slik: $R = 1640 + 193 = 1833$

Dette er spillerens prestasjon i i turneringen og samtidig hans ratingtall hvis han er uten tall fra tidligere.

b/ "Uetablerte" spillere

$$(ii) R = (nR_0 + mR_1) : (n + m)$$

Her er R_0 = rating før turneringen

R_1 = prestasjonen i turneringen (beregnes av (i))

n = antall partier registrert fra tidligere

m = antall partier i den nye turneringen

Spillerens nye tall fremkommer altså som et gjennomsnitt av tidligere prestasjoner og den nye, med antall partier som vekt. Vi kan forfølge eksempelet fra a/. I sin annen turnering oppnår ungdomsgeneralen $\frac{1}{2}$ poeng av 2 mot H. Tjelmeland (2080) og B. Hesselberg (1517). Vi beregner først prestasjonen for den nye turneringen: $R_1 = (2080 + 1517) : 2 - 193 = 1606$

Nu går det som smurt:

$$R = (2 \cdot 1833 + 2 \cdot 1606) : (2 + 2) = 1718$$

og dette er Waages nye tall som vi håper han blir fornøyd med.

I tabellen legger vi merke til at det ikke er angitt noen ratingdifferans for 100% og ikke for 0%. Differansen er er henholdsvis uendelig stor og uendelig stor negativt. Som praktisk regel anvendes en forskjell på pluss/minus 400 for disse ekstreme resultatene. Det betyr også at alt over 92% score også gir pluss 400, mens alt under 8% gir minus 400.

c/ Etablerte spillere

Når en spiller har fått 30 partier på enden, regnes hans tall som relativt representativt for spillestyrken. Ved videre turneringsdeltagelse bruker vi en ny formel:

$$(iii) R = R_0 + k(O - F)$$

R_0 = det tidligere (etablerte) ratingtallet

k = et uttrykk for den vekt som legges på turneringen (Se spesialregel A).

O = oppnådd score i turneringen
F = forventet score på basis av tallet før turneringen

Vi finner D som differansen mellom egenrating (R) og gjennomsnittsmotstanden i turneringen (G). Så leser vi av i tabellen

den prosentscore (S) som tilsvare vår D. Ved å multiplisere S med antall partier i den nye turneringen får vi det forventede resultat (F) i turneringen.

Vår gode venn Waage er i det følgende å betrakte som etablert. I en eksklusiv turnering, der foruten Waage består av P. Johansen (1860), S. Nyberg (1788) og J. Hansen (1768), klarer vår helt 2 poeng på de tre partiene. Vi regner da som følger:

$$G = (1860 + 1768 + 1788) : 3 = 1805$$

$$R_0 - G = 1718 - 1805 = -87$$

$$S \text{ (fra tabellen)} = 38 \text{ (38\%)}$$

$$F = 3 \cdot 0,38 = 1,14 \text{ poeng}$$

Og vi kan mate formel (ii) med alle nødvendige data:

$$R = 1718 + 20(2,0 - 1,14) = 1735$$

som er Waages nye tall med en k på 20. Pen fremgang!

Spesialregler

A. KOEFFISIENTEN

k'en i formel (iii) er i prinsippet fritt valgbar innen rimelige grenser. Vi bør dog passe på at den ikke blir så stor at man f.eks. kommer for høyt i forhold til prestasjonen, slik denne kan måles med formel (i). En spiller som presterer 2000 i rating, må f.eks. ikke få så høy k at han med en (O - F) på 1 poeng går fra 1900 til 2100. (k = 200)

Den norske Elo-komiteén har definert følgende k-verdier:

- for turneringer av stor viktighet med full internasjonal betenkningstid, er k = 20 for spillere over 2300, k = 30 for seniorspillere (over 20 år ved turneringens start) under 2301, k = 50 for juniorspillere under 2301
- for øvrige turneringer med en gjennomsnittlig betenkningstid av minst 2 minutter 24 sekunder pr. trekk i gjennomsnitt gjennom hele partiet er vektene for tilsvarende = 10, 20 og 30

- for turneringer med kortere betenkningstid (ned til 40 trekk på $1\frac{1}{2}$ time, deretter 30 minutter på 20 trekk) er vektene, eller koef-

fisientene (k), = 5, 10 og 15. Juniorene antas å ha en raskere utvikling enn seniorene, derav den høyere korrigeringsvekt. En junior som har nydt godt av junior-k i minst 80 partier, blir satt ned på seniorkost. Grensen ved 2300 poeng krever en smule årvåkenhet. Vi må passe på at det ikke oppstår urimeligheter som følge av forskjellen i k. To spillere tett opptil grensen på hver sin side kan man la få samme k dersom f.eks. den lavest rangerte passerer den høyeste for samme prestasjon, fordi den svakeste får bedre betalt for fremgangen

B. STOR FREM ELLER TILBAKEGANG

Spillere som gjør en ekstraordinært god (eller dårlig) turnering i forhold til forventningen, bør ved beregninger representeres ved tallet etter turneringen fremfor tallet før, dersom avviket fra forventningene antas å være uttrykk for en generell tendens.

C. PRIVATE MATCHER

Private matcher uten forsvarlig rot i klubbmiljøet blir ikke godtatt av Elo-komiteén. Derimot vil selvsagt stikkamper med tanke på å kåre turneringsvinnere eller representasjonsspillere bli regnet.

D. USPILTE PARTIER

Elo-systemet tar sikte på å måle oppnådde resultater - ikke på å straffe dårlig fremmøtemoral. Walk over - seire kommer derfor ikke med i beregningene.

E. KRAV TIL OFFENTLIGGJØRELSE

Inn på den norske Elo-listen hopper spillere som er registrert med minst 10 partier, og som har et tall over en viss grense (for tiden = 1000). Spillere med færre enn 30 partier regnes som ikke etablerte. Passive spillere faller ut av listen. Som passive regnes spillere som i løpet av de siste to år ikke har spilt minst 10 partier eller gjennomført en landsturnering.

F. LANGE TURNERINGER

Den norske Elo-komiteén regner ikke turneringer på mer enn 15 runder. Lengre turneringer blir splittet opp i undergrupper av maksimalt 15 runder. Årsaken kan illustreres av et grelt eksempel:

En spiller med rating = 2000 deltar i en 100-runders turnering der han er forventet 50%. På turneringen klarer han 60 poeng som tilsvarer en prestasjon på 2072. Formel (iii) gir nu:
 $R = 2000 + 20(60 - 50) = 2200$
 Han er altså kommet opp på et tall langt over prestasjonen. Ved oppdelingen oppnår vi at spillerens grunnlag (2000) korrigeres slik at han i neste undergruppe får en høyere forventet score. Dermed gir neste beregning en lavere stigning. osv.

G. 350-GRENSEN

For å unngå at spillere taper poeng på å vinne partier, eller tjener poeng på å tape partier, opereres med en grense for motstanderens ratingtall. Regelen sier at ingen før turneringen (R_0) skal regnes som mer enn 350 sterkere eller svakere enn noen spiller.

Praktiske vansker

Man skal ikke ha brukt systemet lenge før man stopper opp foran praktiske hindre. Elo-komiteén besvarer gjerne spørsmål fra tapere beregnere. Ved denne anledning vil jeg kun nevne ett problem.

Vi så under forklaringen av formel (i) at tallet etter turneringen ble brukt som basis ved den videre behandling når spillere er uten tall fra tidligere. Men hva gjør vi ansikt til ansikt med to eller flere uratede spillere i samme turnering, når de to novisene har spilt mot hverandre? Da bør vi forsøke å gjette prestasjonene for disse to, slik at vi har et beregningsgrunnlag. Ren gjetting kan gå bra hvis beregneren kjenner spillerne godt. Men som oftest er det godt å ha en

formell fremgangsmåte å støtte seg til. Vi anbefaler følgende. Vi regner ut gjennomsnittet i turneringen på grunnlag av de eksisterende tall. Vi finner gjennomsnittstallet for spillerne med rating og korrigerer etter Elo-tabellen i forhold til de ratedes score. F.eks. kan vi tenke oss en turnering med to uratede spillere der de øvrige deltagerne har et gjennomsnitt på 1150 poeng. De ratede spillerne har eksempelvis scoret 42 poeng av 92 mulige (= ca. 45,6%). Fra tabellen finner vi en korreksjonsdifferanse (D) på minus 32. 50% score skulle da tilsvare $1150 + 32 = 1182$ poeng. Våre to ukjente gis nu tall i forhold til scoren etter tabellen. F.eks. har NN scoret 25%. Hans første anslag blir da $1182 - 193 = 989$. Når vi har gjettestet en prestasjon for våre to spillere, kan vi beregne den ved formel (i). Det avføder en korreksjon av vår gjetning. Det korrigerede tallet kan så i sin tur brukes som utgangspunkt for nok en beregning osv. Vi bør under denne prosessen stadig holde et øye på turneringens gjennomsnittsnivå og korrigerere de uratedes tall hvis nivået forskyver seg.

I Berger-turneringer kan vi nøye oss med første anslag (NNs rating blir altså 989), mens vi i store Monradturneringer bør gjenta prosessen til tallene ligger noenlunde stille i relasjon til forrige beregning. Den samme prosedyren bør vi også anvende på spillere med under (eksempelvis) 6 partier fra tidligere.

Forholdet til den internasjonale Elo-listen

K-verdien på det internasjonale plan er såvidt lav som 10 for alle spillere.

Spillere som etter en beregning ikke når opp i minst 2200 poeng, blir ikke offentliggjort av FIDE, og såvidt jeg kjenner til blir heller ikke tallet lagret. Av åpenbare grunner fører dette til en

viss "inflasjon" på lavt nivå i FIDE-listen. I Norge må vi passe på at ikke FIDE-listen drar for langt fra oss. Vi hjemmesittere vil jo helst ikke at representasjonsspillerne får for store fordeler av sin reisevirksomhet. Den norske Elo-komiteén tar løpende kontroller av nivået på de to listene, og vi har hittil korrigert den norske listen én gang.

Endringer i komitéén

Widar J. Fossum har bedt om å bli avløst som formann i den norske Elo-komiteén, og den har nu følgende sammensetning:

Formann: Per A. Bergersen,
 Åslivn 1 F, 1320 Stabekk

Forretningsfører:

Johs. R. Kjekken,
 Bestumvn 69b, Oslo 2

Medlem: Ivar M. Dahl,
 Kongsberggt 6, Oslo 4

Alle innbetalinger av ratingavgiften skjer til postgirokonto nr. 2 1104 01. Kjekken er kontaktperson for spørsmål vedrørende betalingen. Alle resultater sendes komitééns formann.

Husk følgende opplysninger ved innsending av resultater:

- Turneringens navn
- Betenkningstiden
- Juniorspillernes fødselsdata
- Hovedklubb for alle spillere
- Hvilke partier som eventuelt er avgjort ved "walk over"
- Opplysninger som kan tjene til identifisering av spillere med svært alminnelige navn (fødselsdata, tidligere ratingtall el. lignende)

NB!

Det er vedtatt å øke ratingavgiften pr. spiller pr. turnering fra kr.2,- til kr.5,- fra 1.september. Avgiften skal innbetales uoppfordret, altså uten å avvente regning fra Elo-komiteén. Lykke til!

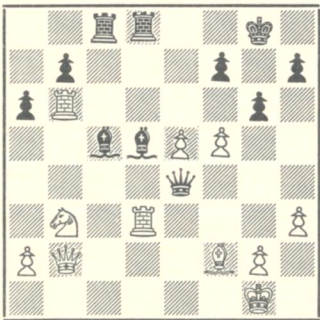
EM i jernbanesjakk

Jernbanenes europeiske lagmesterskap ble i år arrangert i York 31.mars - 7.april, og det meldes at engelskmennene sørget for et i alle deler vellykket arrangement. Som ventet ble turneringen dominert av de øst-europeiske lagene som mønstret en rekke stormestre og internasjonale mestere. Norges lag la beslag på en hederlig 10. plass som beste nordiske land. På laget spilte Harold Wie, Odd Rennemo, Edmund Forselv, Roald Bukne, August Jenssen, Åge Nicolaisen og Arnold Klingenberg.

Forselv ble beste poengplukker, med 4 poeng av 5. I 5.runde sto han for følgende bragd mot IM Peev, Bulgaria som vi bl.a. husker som vinner av Jarleslaget i Trondheim 1974.

Hvit: Peicho Peev, Bulgaria
Svart: Edmund Forselv, Norge

1.d4 Sf6 2.c4 g6 3.Sc3 d5 4.cxd5 Sxd5 5.e4 Sxc3 6.bxc3 Lg7 7.Lb5+ c6 8.La4 0-0 9.Se2 Dc7 10.0-0 c5 11.Lf4 e5 12.Lg3 Sd7 13.Tc1 a6 14.f4 Sf6 15.Lc2 Sg4 16.Tf3 cxd4 17.cxd4 exd4 18.e5 Se3 19.Dd2 Db6 20.Sxd4 Sxc2 21.Txc2 Td8 22.Lf2 Le6 23.Tb2 Dc7 24.Tc3 Dd7 25.Tb6 Lf8 26.Db2 Da4! 27.Td3 Tac8 28.h3 (Det truet 28.-Lf5 fulgt av La3 og Tc1+) 28. -Ld5 29.f5 Lc5 30. Sb3(?) (30.e6!?) 30. -De4!

Stilt overfor dobbelttrusel på g2 og d3 er hvit fortapt. På 31.Tg3 har svart 31.-De4+! 32.Kh2 Lxf2, og heller ikke 31.Lxc5 hjelper. Det kunne fulgt 31.-Dxd3 32.Df2 Dd1+ 33.Kh2 Lxb3 34.Txb3 Td2 35.

De3 Dc2 og svart vinner.

31.Txd5 Lxf2(?) (Tidsnød, Enklere var 31.-De4+ 32.Kh2 Kxf2) 32.Dxf2 Txd5 33.e6 Td1+ 34.Kh2 De5+ 36.g3+De4 36.exf7+ Kf8 37.g4 Tc3!
(På 38.Dg2 følger Df4+) 0-1

(Etter R.Bukne i Dagbladet)

1. Sovjet 30 2. Bulgaria 30 3. Polen 28½ 4. Jugoslavia 28 5. Ungarn 28 6. Tsjekkoslovakia 26½ 7. Vest-Tyskland 21 8. Frankrike 18 9. Østerrike 17 10. Norge 14½ 11. Sverige 14 12. Belgia 13½ 13.Luxemburg 13 14. Nederland 12½ 15. Storbritannia 11½ 16. Sveits 11½ 17. Finland 11½ 18. Danmark 8 19. Portugal 5

Telefonserie planlegges

Forbundet har planer om å gjennomføre en "Norges-serie 1976/77" pr. telefon, dersom kretsene viser tilstrekkelig interesse for idéen. Det er tanken at hver krets stiller med 6-mannslag i f.eks. 6 runder Monrad og at turneringen spilles over tre helger, med runder lørdag ettermiddag og søndag formiddag. Betenkningsstid 40 trekk på 1½ time, videre 20 pr. 30 minutter.

Presse og kringkasting informeres skikkelig og i god tid, slik at man kan få den ønskede publisitet omkring turneringen. Opplegget bør kunne bli en suksess, men det hele avhenger av at kretsene tar seg sammen mht. organisering. Bare de kretsene som kan garantere ordnede spilleforhold, vil kunne delta, men Forbundet bidrar gjerne med råd og veiledning.

Omkostningene blir ikke så store som man kunne tro, maks. kr.175,- for hver krets pr. runde, rimelig i forhold til mange matcher i NM lag. En sparer også reisetida.

Nærmere opplysninger utgår senere, men kretsstyrene kan begynne å tygge på tingene alt nå.

Vi vil få dementere en beklagelig trykkfeil i ratinglisten i NSB 2/76 hvor Gunnar Hellem, OSS sto oppført med beskjedne 709. Det skulle naturligvis vært 907.

kommunikasjon

Buskerud

Turneringens yngste deltager ble best da Buskerud-varianten av Høifjældssjakken, Blemesterskapet, ble avspilt 29.-30.mai. Og dermed noterte Ragnar Edvardsen samtidig Konneruds første napp i vandrepokalene. Edvardsen ledet med ett helt poeng før siste runde, og selv om NSB's utsendte tilførte Konnerudspilleren en null, vant han på overlegent best kvalitet. Turneringens eneste deltager fra Kandidatklassen vant lørdag kveld den årlige, populære originalvareutlodning.

1. R.Edvardsen, Konnerud 5½ (28,5)
2. B.Lerstad, Drammen 5½ (25) 3. H.W.Hermansen, Kongsberg 5 (26,5)
4. E.Hamre, Drammen 5 (25) 5. H. Simonsen, Tempo 5 (20) 6. S.Løvåsadal 4½ (28) 7. Th.Pettersen, Tempo 4½ (23) 8. M.Røine, Hønefoss 4½ (21,5) 9. J.Hansen, Drammen 4 (29) 10. V.Taksrud, Tempo 4 (26)

Resultater Kongsbergmesterskapet:
M: 1. A.Øverås 6½ 2. M.Edvardsen 6 3. M.Netland 4½ 4. J.Grytten 4
I: 1. T.Flåtrud 4½ 2. H.Hardangen 4 3. K.Aaserud 4 II: 1. W. Schjødt 3 2. A.Dokka 2½

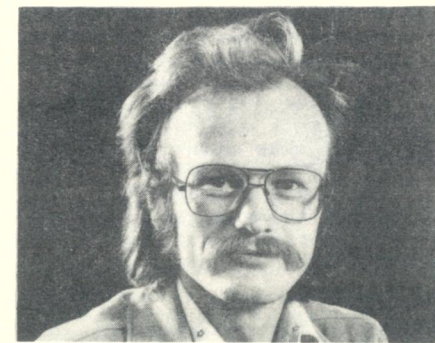
Arild Moen har vunnet klubbmesterskapet i Konnerud SK og dermed tatt sitt andre napp i klubbens vandrepokal som skal vinnes tre ganger. Kristian Larsen vant juniorklassen ved å slå broren Lars Viktor med 2-0 i stikkampen.

Senior: 1. Arild Moen 7½ 2. Ragnar Edvardsen 7 3. Leif Edvardsen 6 4. Asbjørn Tolpinrud 5½ 5. Per Tollefsen 5½ Junior: 1. Kristian Larsen 9 2. Lars Viktor Larsen 9 3. Karl Gustav Smith Hansen 5 4. Runar Strandskogen 3

For første gang er det også spilt klubbmesterskap i hurtigsjakk:
1. R.Edvardsen 11½ 2. A.Moen 10½ 3. A.Langsrud 9 4. P.Tollefsen 8½

Vårturneringen i Drammens Sjakkklubb ble uhyre spennende. Lerstad og Westhagen kjempet som løver, for begge kunne med seier erobre det 3. og siste napp i vandrepokalene. Før siste runde hadde Westhagen gått ubeseiret gjennom turneringen og lå ½ poeng foran Lerstad. Lerstad som ikke hadde tro på noen sensasjon, tok ingen sjanse i siste runde og foreslo remis overfor sin motstander. Men så hendte det likevel at Westhagen gikk bort og tapte sitt parti mot E.Pettersen. Begge kom da likt i poeng. Fintellingen viste at Westhagen gikk foran på kvalitet.

Mesterklassen: 1. Arild Westhagen 6 (23) 2. Bjørn Lerstad 6 (19,25) 3. Sverre Haugjord 5 4. Sigmund Løvåsadal 5 5. Helge Simonsen 4½ 6. Einar Mikkelsen 4
1.klasse: 1. Helge Vestby 5 2. Leif Edvardsen 5 3. Jonny Hansen 4 4. Odd Johansen 3

Arild Westhagen, Drammen

SK Tempo, Drammen har avviklet sitt klubbmesterskap. Det var 12 deltagere i mesterklassen og 10 i juniorklassen.
M: 1. V.Takrud 2. Th.Pettersen 3. R.Skjold 4. 1.Skjold 5.H.Simonsen 6. K.Andersen **Jr:** 1. R. Enggård 2. J.Fr.Rørvik 3. St. E. Johannesen 4. P.Bergesen

Hedmark

Årsmøtet i Hedmark og Oppland Sjakkrets ble holdt på Hamar 29. mai. Det var representanter fra alle kretsens klubber unntatt Rena og Gjøvik. Til formannstillingen hadde valgkomiteén satt opp Harris til gjenvalg. Jarle M. Urdal, Lillehammer, som ble foreslått fra salen, seiret imidlertid klart i den skriftlige avstemningen. Til styret ble også følgende valgt: Cato Nabseth, Elverum nestformann, Odd Rennemo, Hamar sekretær, Arne Nundal, Gjøvik kasserer og Kjell Aamodt, Kongsvinger styremedlem. Daan de Lange takket på vegne av Hamar SS og medlemmene i kretsen for det arbeidet Harris hadde gjort i de sju årene han har vært formann. Harris takket medlemmene av styret for fin innsats og ønsket Urdal tillykke med fremtiden.

Det ser dessverre ut til at bladet "Sjakk-gal" på Gjøvik går inn etter fire års levetid. I siste leder konstaterer de to siste års redaktør Svein G. Myreng, som nå forlater Mjøsegnerne til fordel for hovedstadslivet: "Det har vært norske sjakkblader med kortere levetid", og det har han rett i. Like fullt er det trist at Hedmark Sjakkrets mister sitt medlemsorgan, ikke minst etter at man har fått bevilget kr.6420 fra Hedmark fylkes kulturstyre. Man er imidlertid avhengig av en redaktør, og redaktører vokser visstnok ikke på trær.

Resultater fra Hamarturneringen 1975/76: (Kl.M) 1. Daan de Lange og Knut Ove Løken 7/8 3. Odd Rennemo 5 Stikkampen endte 1-1.

Veteranen de Lange viste seg fra sin beste side i årets klubbmesterskap, og da var han ikke til å stanse.
Kl.M: 1. D.de Lange 6 2. T.Nilsen 4½ 3. K.O.Løken 4½

Klubbmesterskapet i Lillehammer:
Kl.M: 1. Ole Morten Skogheim 8/10 2. Arild Larsen 7½ 3. Jarle M. Urdal 6½ 4. Jonny Stenklev 6

Vårtturneringen i Gjøvik SK, som vanlig en 7 runders hurtigsjakkturnering, ble vunnet av outsideren Roald Kleppe som er en farlig taktiker. Årets klubbmester Runar Mathisen prioriterte artiumsforberedelser foran denne gang.
 1. R.Kleppe 5½ 2. A.Nundal 5 3. V.Steen 5 4. S.G.Myreng 4½ 5. O.J.Gyldenås 4 6. B.Bergersen 4 I juniorklassen vant Ketil Bergersen, fulgt av Bjørn Bergan.

Svein G. Myreng, Gjøvik sikret seg KM-tittelen for juniorer foran klubbkameraten Ole Jørn Gyldenås. Det siste stikkamp-partiet dem imellom ble avgjørende. Da han måtte nøye seg med remis mot Bjarne Holm, Lillehammer, mens Gyldenås vant, var det klart at bare seier var godt nok for Myreng. Han klarte oppgaven, selv med de svarte brikkene.

Vi takker alle som sender oss stoff til spalten. Dekningen begynner å bli bra for de fleste kretsens del, men fortsatt finnes det klubber som er hvite flekker på kartet, og flere ville det vært om ikke redaksjonen drev noe oppsøkende virksomhet. Dette ikke for å klage, men for å oppfordre til enda større innsats fra den enkelte. Når det gjelder stoffet vi får inn, finner det meste vegen til spaltene, selv om vi ofte forkorter av plasshensyn. Det vi har vurdert ikke å kunne ta med er klubbturneringer i lynsjakk. Ønske nr. én for 1976/77 må være flere klubbpartier, og husk da for all del at feilfritt er det ingen som spiller.

Møre og Romsdal

Den kjente allround-administratoren og toppspilleren Øystein Sande feide til side all motstand i Volda SKs vårtturnering, som samlet 17 deltagere i 7 runder Monrad.
 1. Ø.Sande 7 2. E.Poulsen 6 3. J.O.Fivelstad 5 4. A.Rørstad 4

Øystein Sande knep seieren i "Sjakk-laksen 1976" som ble spilt i Surnadal 29.-30.mai. Vår medarbeider i Trøndelag melder at A.J. Eikrem burde vunnet turneringen, da han hadde både Sande og Orseth nede for telling. Begge slapp unna med remis.

1. Øystein Sande, Volda 6 2. Arnold J. Eikrem, Jarl 5½ 3. Dag S. Orseth, Bergen 5 4. Hans P. Opdahl, Surnadal 4½ (30) 5. Peder Havskjær, Volda 4½ (25,5) 6. Magne Børset, Surnadal 4 (31,5) 7. Eilif Odde, Kristiansund 4 (24)

Treårspokalen gikk til Dag Orseth med 14 poeng, tett fulgt av turneringslederen - den tidligere nevnte presidenten.

Nord-Norge

Den årlige bykampen mellom Kirkenes og Rovaniemi var i år viet stor oppmerksomhet. Før årets turnering hadde hver klubb to aksjer i den oppsatte vandrepokal, så klubben som vant i år ville få pokalen til odel og eie. På hjemebane viste Kirkenes seg å være best og vant bykampen 8½ - 4½. Derimot vant Rovaniemi den tradisjonelle lynturneringen lørdag med hele 101½ mot Kirkenes 68½ p.

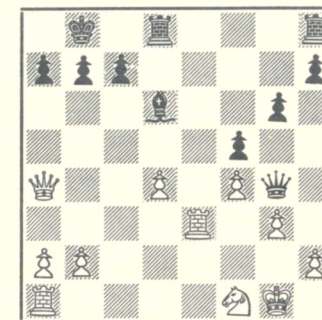
Vårstemerskapet i Kirkenes SK.
Kl.M: 1. Gunnar Johnsen 9 2. Erling Fløtten 6½ 3. Leif Bjørnstad 6½ 4. Karl Arthur Larsen 5½
Kl.1: 1. Odd Wassli 7 2. Trond Olsen Lid 6 3. Ingvald Nilsen 5½
Kl.2: 1. Tor Kristian Schølseth 6½ 2. Jan Petter Solhaug 5 3. Martin Schølseth 5

På årsmøtet i Kirkenes SK ble Harald Nilsen valgt til ny formann etter Erling Fløtten.

Etter en del forfall under turneringens gang fullførte 33 spillere i årets bymesterskap i Tromsø.
Kl.M: 1. Frans Larsen 9½ 2. Hallvard Tjelmeland 8 3. Magne Bergvoll 8 4. Olav Thoresen 6 5. Arvid Fiskaa 5½
Kl.1: 1. Henry Johnsen 11½ 2. Thv. Larsen 9½ 3. Magnar Sigerstet 9 4. Josef Blasche 7
Kl.2: 1. Wilh. Urdal 9 2. Kjell Larsen 8 3. Magnar Olsen 7 4. Oddleif Aarø 7 5. Jan Shotland
Kl.Jr: 1. Jan-Helge Iversen 6 2. Øyvind Eilertsen 6 3. Olav Havnes 3

Hvit: Arvid Fiskaa
 Svart: Frans Larsen

1.d4 e6 2.e4 d5 3.Sd2 Sc6 4.c3 e5 5.exd5 Dxd5 6.Sgf3 exd4 7.Lc4 Dh5 8.De2+?! (8.cxd4) Le7 9.Sxd4 Lg4! 10.f3(?) (10.S4f3) Sxd4 11.cxd4 Ld7 12.Se4 0-0-0 13.0-0 f5 14.Sg3 Dh4 15.f4 Ld6 16.Le6 g6 17.Lxd7+ Txd7 18.De8+ Td8 19.Da4 Kb8 20. Tf3 Sf6 21.Le3 Sg4 22.Sf1 Sxe3 23.g3 Dg4 24.Txe3

24. - e5!
 (Etter 24.-Lxf4 25.Ta3 a6 26.Tb3 Ka7 27.Db4 Tb8 28.h3 Dg5 29.h4 Dg4 30.Sh2 er stillingen uklar.)
 25.fxg5 f4! (25.-Lc5) 26.Te4 Df3 27.Tae1 fxg3 28.hxg3 Lxg3 29. Sxg3 (29.Te3 Lf2+) Dxg3+ 30.Kh1 Dh3+ 31.Kg1 Thg8 32.Te5 Dg3+ 33. Kh1 Txg5 34.Dc2 (34.Txg5 Dxe1+ 35.Kh2/g2 Dd2+ fører til tårntap)
 34. - Df3+ (35.Kh2 Dh5+ matt) 0-1

Tross uventet tap for Erling Fløtten i første runde ble Gunnar Johnsen vinner av Sør-Varangermesterskapet i lynsjakk i Kirkenes 22/4. Fløtten ble nr.2 og

Leif Bjørnstad nr.3. Klasse 1 ble vunnet av Ingvald Nilsen og klasse 2 av Bengt Eriksen.

Harstad-mesterskapet 1976 ga følgende resultat for de beste:

Kl.M: 1. M.Groth 7½ 2. H.Petersen 6½ 3. H.Eriksen 6½ 4. R.Evensen 4 5. R.Iversen 3½
Kl.1: 1-2. J.M.Antonsen og A.Hanevik 10½ 3. F.Hansen 7 4. J.Håker 7
Kl.2: 1. E.Blakstad 4 2. Kj.Bjørklund 4 3. O.Jensen 3
Jr: 1. P.Dale 12½ 2. P.Aronsen 10 3. K.Groth 8½

Harstadmesterskapet i hurtigsjakk:
Kl.A: 1. S.Jensen 8 2. R.Lindblom 7 3. M.Groth 6 4. B.Olsson 5½
Kl.B: 1. E.Moan 7

Oslo og omegn

ASKOs 4. åpne pinseturnering 26-30 mai samlet 36 deltagere fra 9 klubber. 7 runder Monrad/Nordisk, 2t./40 trekk osv.

Viggo Guddahl hentet seg en velfortjent 1.premie og napp i vandrepokal, mens feltet ellers ble "uryddig" med både positive og negative overraskelser. Thomas Heiberg måtte nøye seg med 4 poeng og en beskjeden 14.plass. Vinnerne fra 74 og 75, Mundal og Klette, stoppet på 50% score. 2.mann i turneringen. Arild Johansen, vinneren av junior B i Skien 1971, var ukjent for enkelte, men har gjort flere solide prestasjoner det siste året. Resultatet bekreftet bare framgangen. Litt av en bombe var derimot Finn M. Gulliksen, ASKO (eks. Caissa), som har gjort et come back etter diverse år i dvale.

1. Viggo Guddahl, OSS	6	24
2. Arild Johansen, Horten	5½	26½
3. Petko Napetov, ASKO	5½	26
4. Tor Arne Hauge, ASKO	5	25
5. Finn M. Gulliksen, ASKO	5	20½
6. Odd Ristesund, OSS	4½	28½
7. Rolf H. Kvasheim, OSS	4½	28
8. Steinar Lindblom, OSS	4½	23½
9. Øystein Brække, ASKO	4½	20½
10. Einar Vallestad, OSS	4½	19½

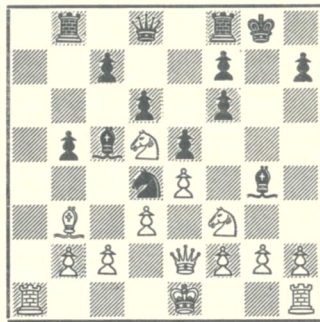
Junioren Petter Stigar, Stjernen ble premiert som best i kl.2 med klubbkameraten Jacob Kjelstrup

nærmest. Samlet endte de som nr. 15 og 16, begge med 4 poeng.

Vi tar med et par smakebiter fra siste runde.

Hvit: Rolf H. Kvasheim, OSS
 Svart: Thomas Heiberg, Stjernen

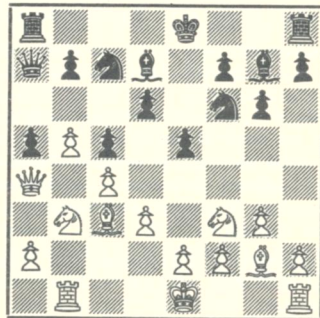
1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 a6 4.La4 Sf6 5.De2 b5 6.Lb3 Lc5 7.a4 Tb8 8.axb5 axb5 9.Sc3 0-0 10.Sd5 d6 11.d3 Lg4(?) 12.Lg5 Sd4 13.Lxf6(?) Idérett spill, men usøyaktig. 13. Sxd4! Lxe2 14.Lxf6 Ta8 15.Kxe2 ville derimot gitt hvit fordel. 13. - gxf6? Paraden er 13.-Ta8!! I partiet Alapin - Leonhardt 1912 fikk svart fordel etter 14.Dd1 Sxb3 15.cxb3 gxf6 16.b4 c6

14.Sxd4!! Lxe2 15.Sc6 En herlig dronningfangst. 15. - Ta8 16.Kxe2! Txa1 17.Txa1 Da8 18.Txa8 Txa8 19. Sxc7 (19.-Tc8 20.Se7+) 1-0

Hvit: Åsmund Stokkeland, Fr.stad
 Svart: Finn M. Gulliksen, ASKO

1.Sf3 Sf6 2.g3 g6 3.b4 Lg7 4.Lb2 c6 5.c4 Db6 6.Db3 Sa6?! (6.-a5) 7.Lc3 d6 8.d3 e5 9.Sbd2 Lf5(?) 10.Lg2 c5 11.b5 Sc7 12.Da4 a5 13. Sb3 Ld7 14.Tb1 Da7

Madamen inntar nå et bedrevet måltid og med de grusomme følger. 15.Dxa5?? Db8 16.Db6 Scd5!! Snakk om kalddusj! 17.cxd5 Sxd5 18.Da5 Txa5 19.Lxa5 b6 20.Ld2 Sc7 og svart vant lett, selv om det tok en del trekk. 0-1

Stabekk SKs klubbmesterskap 1976 ble raskt og greit avviklet med 7 runder Monrad. 18 startende og klassevis premiering.
Mester: 1. I.M.Dahl 7 2. H.L. Walther 5 3. Ø.Johnsen 4½ 4. A. Underland 4½ 5. P.A.Bergersen 4½
A-klassen: 1. P.Frydenberg 4 2. P.B.Lundblad 4 3. C.Lindkjølen 3½

Asker Schakklubb (stiftet 1922) avsluttet sesongen med årsmøte 12.mai. Albert Gustafsson, som fylte 70 år i vinter, ble gjenvalgt som formann og har dermed vært klubbens leder uavbrutt siden 1932! Under Gustafssons inspirerende ledelse kan klubben glede seg over stor tilslutning og interesse. Særlig gledelig er det ungdommelige innslag, anført av 14-åringene Jøran Jansson, Erik Austreng, Jon Martin Østby og Jan T. Aasgaard.

Turneringsresultater:
Høstmesterskapet (32 deltagere)
 1. Thor Johansen 7/9 2. Eiler Holtermann 7 3-4. Per Kolsaker og Lars Østenstad 6½
Klubbturneringen (31 deltagere)
Kl.M: 1-2. S.Nygaard og T.Johansen 7½ 3. R.Fesche 4½
Kl.A: 1. J.Jansson 7½ 2. A.Løkketangen 7 3. K.Sagen 6½ 4. T.Tannæs 6½ 5. B.Hammerstad 6 6. T.Nyen 6
Klubbmesterskap i hurtigsjakk:
 1. R.Fesche 7½ 2. J.Jansson 6½ 3. P.Agdestein 6 4. H.Akre Aas 5½ 5. B.Hammerstad 5½
 Meget dyktig turneringsleder har vært Boye Hammerstad.

SK Stjernen har avsluttet sesongen med en korttidsturnering som samlet 60 deltagere. Mester- og A-klassen spilte sammen, også B og C.

M: 1. Terje Andersen 7 2. Knut Jøran Helmers 7 3. Odd Flater 6 4. Iilmari Tuomainen 5½ 5. Lars Kjelberg 5½
A: 1. Petter Stigar 5 2. Per Hummel 5 3. Jacob

Kjelstrup 5 4. Thomas Tangen 4½
B: 1. Knut Johansen 6½ 2. Yngvar Hartvigsen 6 3. Kaare Paulsen 5½
C: 1. Paul Kristiansen 5 2. Cato Haakonsen 4½ 3. Thor Pedersen 4½

På kretstinget 31.mai ble Tom J. Johansen gjenvalgt som formann, Erland Henrichsen som viseformann og Bjørn Øverland som kasserer. Man fant derimot ikke etterfølger for Tormod Fyri som overtar som skolesjakkformann etter 4 år i sekretærstolen. Møtet ble avviklet knirkefritt og på rekordtid.

Petter Henrik Dischington-Hansen, til daglig Disch, stakk ikke helt uventet av med klubbmestertittelen i Nordstrand SK 1976, i en turnering som alle klasser medregnet samlet 40 deltagere.
Kl.M: 1. P.H.Disch.Hanssen 9/11 2. Th.Præsthus 8 3. E.Vatne 7 4. T.Østrem 7 5. H.P.Bie 6
Kl.1: 1. L.Eckhardt 10½ 2. V.Gundersen 10 3. T.Gulbrandsen 10 4. J. Schorpen 8½ 5. A.Ek 8½
Kl.2: 1. P.Kr.Vigdal 9 2. S.J.Hagen 7½ 3. M.Sand 6½ 4. E.Holmøy 5½

På klubbens generalforsamling endte tillitsmannskrisevisa med at K.O.Johansen tok på seg formannsjobben for enda et år.

OM i lynsjakk er spilt på Blindern og vunnet av universitetsstipendiat Cand Theol Jarl H. Ulrichsen, ASKO med 10 poeng. Nærmest fulgte Ole Chr. Moen og Bjørn Tiller, OSS (9), Lars Kjelberg, Stjernen (8½) og Arthur Kjelstrup-Olsen, ASKO (7½). Gunnar Larsen, OSS seiret i klasse 1 etter stikkamp-seier mot Tom Bothner, ASKO.

Rogaland

Vi overrasker denne gang med resultater fra sesongens turneringer i Stavanger Sjakklubb.

Høstturneringen 1975: (10 runder)
 1. Svein Michelsen 8½ 2. Kåre Falkeid 7½ 3. Alf Natskår 7 4. Sverre Halvorsen 7 5. Leif K. Johansen 6½

Unge hr. Michelsen tok seg også av varturneringen (Stavangermesterskapet 1976) ved å slå Kyrre

Melchior 2-0 i stikkampen.

Resultater: (Mesterkl.)

1. S.Michelsen 6½ 2. K.Melchior 6½ 3. K.Falkeid 5½ 4. S.Halvorsen 5 5. A.Kopperdal 4½

Sogn og Fjordane

Resultater fra Florø-mesterskapet 1976, hvor fjorårets vinner av kandidatklassen måtte nøye seg med sølvmedaljen.

Kl.I: 1. Truls Nordal 2. Øystein Hjertenes 3. Per Kjørlaug Kl.II: 1. Per Otto Solheim 2. Audun Røys Kl.III: 1. M.Jeletic 2. B. Eriksen

Kretsmesterskapet 1976 er avholdt i Sogndal. Det ble spilt 7 runder med 45 min. pr. spillef pr. parti. Kl.1: 1-2. Ø.Hjertenes og T.Nordal, Florø 6½ 3. B.Sindre, Florø 4½ 4. M.Ljøsne, Sogndal 4 5. F. Klokkernes, Florø 3½ 6. A.Hegrenæs, Askvoll 2 Kl.Jr: 1. A.Røys, Florø 5 2. R.Sørnes, Florø 4½ 3. P.O.Solheim, Florø 4 Kl.2: 1. E.Raunehaug, Sogndal 5 2. O. Helland, Sogndal 5 3. T.Anderesen, Florø 4½

Sør-Trøndelag

Trondhjems Schakkklub har i vår spilt sitt klubbmesterskap med det resultat at Ivar Berri vant etter 3-1 seier i stikkamp mot Fredrik A. Larsen som kom å poeng i selve turneringen.

Kl.M: 1. I.Berri 6½/8 2. F.A. Larsen 6½ 3. T.Stern 5½ 4. Lindberg 4 5. B.Baardsen 3½ Kl.1-2: 1. P.Ellingsen 7½ 2. T.Terjesen 7½ (Ellingsen vant omkampen 2-0) 3. M.Løken 6½ 4. I.Mikkelsen 5 5. J.Aanderaa (13 år) 4½

Telemark

Telemarksmesterskapet for lag, som har foregått over hele vintren, er nå ferdigspilt. Riktignok gjenstår 3 hengepartier, men disse ender sannsynligvis alle med remis. Resultatene i klasse A blir da: 1. Porsgrunn Sjakklubb 3 lagpoeng, 14 indv.p. (Halvor Christiansen, Gunnar Lie, Terje Hartvigsen, Odd Lie, Trond Ro-

bertsen, Arne Olsen) 2. Skien 2 3. Langesund 1 B-klassen ble også vunnet av Porsgrunn med 3 lagpoeng, foran Langesund med 2½ og Skien med ½ lagpoeng.

Langesund SK har gjenvalgt sitt styre med formannen Jacob Thormdsen i spissen.

Resultater fra klubbmesterskapet 1975/76: 1. Thor Salen 2. Reidar Mofossbakke 3. Dag Sødtholt 4. Johan Frøystad 5. Henry Hansen (16 deltakere)

Vestfold

Stikkampen om seieren i Kretsmesterskapet for lag (kl.A) ble vunnet av Tønsberg med 4½-1½ over Horten.

Østfold

Resultater fra årets kretskamper for lag: Kl.A: 1. Fredrikstad 23 2. Moss 21 3. Sarpsborg 17½ 4. Indre Østfold 13 5. Halden 12½ 6. Rakkestad 3 Kl.B: 1. Moss 19½ 2. Fredrikstad 14 3. Sarpsborg 12 4. Halden 8 5. Indre Østfold 6½ Kl.junior: 1. Moss 14 2. Fredrikstad 12½ 3. Rakkestad 8½ 4. Halden 3 5. Sarpsborg 2

Vi har også undersøkt resultatene fra juniorklassen i det individuelle Østfoldmesterskapet. De beste ble: 1. Øivin Jensen, Moss 4½ 2. Erik Høidahl, Rakkestad 4 3. Øivind Rognerudengen, Fredrikstad 3

Resultater Fredrikstad Schaksklubb klubbmesterskap 1976: Kl.M: 1. Åsmund Stokkeland 2. Eilert Pettersen 3. Egil Andreassen Kl.A: 1. Svein Bjørnland 2. Harry Slang 3. Bjørn Larsen Kl.B: 1. Lars Sæther Junior: 1. Øivind Rognerudengen

Sarpsborg SKs klubbmesterskap våren 1976, hvor Bjørn Andersen ble den 8. spilleren på like mange år som tok napp i vandrepokalen, noe som bør tyde på stor jevnhet blant spillerne i klubben.

Mesterkl: 1. Bjørn Andersen 6/8 2. Freddy Aamodt 4½ 3. Svein E. Kumle 4½ 4. Bjørn Minge 4½ A-klassen: 1. Tore Geir Kristiansen 5 2. Kjell Nilsen 4 3. Erik Høidahl 3½ Juniormesteren er ennå ikke kåret, men det står mellom Per Kristoffersen og Liv Trude Kumle som har en viktig stikkamp igjen å spille.

Østfold Schakkrets avsluttet sesongen med ØM i lynsjakk i Halden 2.mai. De beste ble: Kl.M: 1. Petter Haugli, Moss 2. Per Ofstad, Fredrikstad 3. Ola Pedersen, Fredrikstad Kl.A: 1. Svein Rishovd, Moss 2. Åsmund Stokkeland, Fr.stad Kl.B: 1. Harry Slang, Fr.stad Kl.C: 1. Olav Solgaard, Fr.stad Jr: 1. Erik Høidahl, Rakkestad Fredrikstad SS sikret seg sitt 3. og avgjørende napp i a/s Pancos vandrepokal med 14p. Moss fikk 9, Halden 3, Rakkestad 3 og Sarpsborg 2 poeng.

Flere partier fra Sandefjord

Sandefjord Chess International 1976 var den hittil sterkeste turneringen arrangert i Norge. Derfor noen flere partier:

Hvit: György Rajna, Ungarn
Svart: Stein Jensen, Norge

1.e4 Sf6 2.e5 Sd5 3.d4 d6 4.Sf3 g6 5.Lc4 Sb6 6.Lb3 a5 7.Sg5 d5 8.c3 h6 9.Sf3 Lg7 10.Lc2 Sa6 11.Sbd2 c5 12.0-0 cxd4 13.cxd4 Ld7 14.Te1 Tc8 15.e6 Lxe6 16.Lxg6 Dd7 17.Lb1 Tg8 18.Sf1 Dc7 19.a3 Lg4 20.Lh7 Th8 21.Ld3 Sb8 22.Se3 Ld7 23.Ld2 Sc6 24.Tc1 Dd8 25.Sf5 Lxf5 26.Lxf5 e6 27.Ld3 Sxd4 28.Sxd4 Lxd4 29.Txc8 Dxc8 30.Lb5+ Ke7 31.Lg5+ Lxg5 32.Dxd4 Dd8 33.Dd2 f6 34.Dxa5 Sc4 35.Db4+ Dd6 36.Dxd6+ Sxd6 37.Ld3 Tc8 38.f3 e5 39.Kf2 Ke6 40.g4 f5 41.gxf5+ Sxf5 42.Lxf5+ Kxf5 43.Te2 Kf4 44.Td2 Tc1 45.a4 d4 46.a5 Tc5 47.b4 Tc3 48.Tb2 Txf3+ 49.Kg2 Ta3 50.Tf2+ Ke4 51.Tf7 d3 52.Txb7 d2 53.Td7 Td3

0-1

Hvit: Ole Scott-Knudsen, Norge
Svart: David Parr, Australia

1.e4 c5 2.Sf3 d6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Sf6 5.Sc3 a6 6.f4 Dc7 7.Sf3 Sbd7 8.Ld3 g6 9.0-0 Lg7 10.De1 Sc5 11.e5 dxe5 12.fxe5 Sfd7 13.Lc4 Se6 14.Lxe6 fxe6 15.Kh1 0-0 16.Dh4 Sxe5 17.Lf4 Sxf3 18.Txf3 Dc4 19.Td1 e5 20.Sd5 Lf6 21.Df2 exf4 22.Sb6 Dxa2 23.Sxa8 Lg4 24.Sc7 Lxf3 25.Df3 Lxb2 26.Dxb7 a5 27.Sd5 Lf6 28.Sxf6+ exf6 29.h3 De6 30.Td7 Te8 31.Kh2 f3 32.Td1 De5+ 33.Kh1 f2 34.Df3 De2 35.Dxe2 Txe2 0-1

Hvit: Petter Haugli, Norge
Svart: H. Suradiradja, Indonesia

1.e4 c5 2.Sf3 d6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Sf6 5.Sc3 Sc6 6.Lg5 e6 7.Dd2 a6 8.0-0-0 h6 9.Le3 Ld7 10.f4 b5 11.Ld3 Le7 12.Kb1 Dc7 13.Lxb5 axb5 14.Sdxb5 Db8 15.Sxd6+ Lxd6 16.Dxd6 Dxd6 17.Txd6 Sa5 18.b3 Lc6 19.e5 Se4 20.Txc6 Sxc6 21.Sxe4 0-0 22.Td1 Sb4 23.Lc5 Tfb8 24.Lb4 Tb4 25.c4 Tc8 26.Kc2 Ta8 27.Kb2 Tb7 28.Sd6 Tba7 29.a4 Kf8 30.Sb5 Tb7 31.Ka3 Ke7 32.b4 g5 33.fxg5 hxg5 34.Td3 Th8 35.h3 g4 36.hxg4 Th2 37.Td2 Th4 38.c5 Txxg4 39.c6 Tb6 40.Td7+ Kf8 41.c7 Tc6 42.a5 Kg7 43.Sd6 1-0

Hvit: Thomas Heiberg
Svart: Heikki Westerinen

1.Sf3 Sf6 2.g3 d5 3.c4 d4 4.b4 c5 5.bxc5 Sc6 6.d3 e5 7.Lg2 Sd7 8.0-0 Sxc5 9.Sbd2 Lg4 10.Sb3 Dd7 11.a4 Td8 12.Lg5 f6 13.Ld2 g5 14.a5 h5 15.Sxc5 Lxc5 16.a6 b6 17.Da4 Tc8 18.Tae1 e4 19.dxe4 h4 20.e5 hxg3 21.fxg3 d3+ 22.e3 Sxe5 23.Dxd7+ Sxd7 24.Sd4 Ke7 25.Sc6+ Kf7 26.Sxa7 Tce8 27.Sb5 Le2 28.a7 Lxf1 29.Kxf1 Se5 30.Sc7 Te7 31.a8D Txa8 32.Sxa8 Sg4 33.h3 Sxe3+ 34.Lxe3 Lxe3 35.Td1 d2 36.Sxb6 Lxb6 37.Txd2 Te3 38.Ld5+ Ke7 39.Te2 Kd6 40.Txe3 Lxe3 41.Ke2 Lc5 42.Kf3 f5 43.h4 g4+ 44.Kf4 Lf2 45.h5 Ke7 46.Kxf5 Lxg3 47.c5 Kf8 48.h6 Lc7 49.Kxg4 Le5 50.Kf5 Lc7 51.Kf6 La5 52.c6 Lb6 53.h7 1-0

 Radiolandskampen mot Østerrike er dessverre blitt forsinket pga. diverse misforståelser som i hvertfall ikke skyldes Norges Sjakkforbund. Man regner med å komme i gang tidlig i høst.

Østblokken boikotter olympiaden i Israel

Verdenssjakkforbundet FIDE er ute i hardt vær etter at Sovjet har truet med boikott av sjakkolympiadene i Haifa, Israel, en boikott som med stor sannsynlighet vil føre til at hele østblokken uteblir og dermed også ødelegge mye av den sportslige verdien. I en redegjørelse pr. 26/5 peker SSSRs Sjakkforbund på Israels aggresjonspolitik som er uforenlig med de olympiske prinsipper og FIDEs motto Gens una Sumus, videre at situasjonen i Israel ikke garanterer deltagerens sikkerhet. Sovjet anser det ikke for mulig å delta i sjakkolympiader og kongress dersom disse avholdes i Israel, og det er nødvendig at FIDE revurdrer beslutningen, - heter det.

Nå er imidlertid situasjonen den at ingen andre land tilbyr seg å ta arrangementet, og FIDEs beslutning ble tatt på vanlig, legalt vis. Man har til og med fått en overlegen majoritet av ja fra medlemslandene på et rundskriv om man godkjente Israel som arrangør. Araberstatene har invitert til "mot-Israel-olympiade" i Tripoli, men ingenting tyder på at Sovjet stiller opp her. Det er et åpent spørsmål hva FIDE gjør overfor de landene som stiller opp i Tripoli. Den krisen som nå er under oppseiling kan bli den alvorligste i organisasjonens 52-årige historie.

Alle som er interessert i turneringsledelse, bør delta i NFS kurs på Gausdal Høifjellshotel 5.-8.august. Kan kombineres med deltagelse i Høyfjells-sjakken, hvor kursdeltagerne skal sette opp rundene osv. Henvendelse Eikrem snarest.

Fra side 7

34.h4 f5+ 35.Kg3 Kf6?

Svart har nå en gardert fribonde på f4 som hindrer hvits konge i å

bevege seg mot de svarte bøndene på damefløyen. Hvit kan i et beleilig øyeblikk spille d4! og dermed erobre denne bonden, men dette kunne svart ha forhindret effektivt med 36.-c5! og hvit vinner i hvertfall ikke. Nå får hvit en ny sjanse til å spille b5!, men han bruker den ikke.

37.h5 Kg7

Heller ikke svart benytter sjansen til c5.

38.Kf3 Kh6 39.d4?

Med b-bonden på b5 ville dette vært gevinsttrekket. Nå burde det istedet vært tapstrekk!

39. - exd4 40.Kxf4 d3??

Et meningsløst trekk. Med 40.-c5! 41.bxc5 bxc5 42.Kg4 a5! er det hvit som sitter på limpinnen.

41.Ke3 d2 42.Kxd2 Kxh5 43.Kd3

Den svarte kongen er for langt borte. Resten går av seg selv.

43. - Kg6 44.Kd4 Kf7 45.Kd5 Ke7

46.Kc6 Kd8 47.Kb7 a5 48.bxa5

49.bxa5 49.Ka6 og hvit vant 1 - 0

Kanskje litt mye kritikk, men det er gjennom feiltrekk, både egne og andres, at man lærer mest.

Mesterskapets (sannsynligvis) korteste parti ble spilt i ungdomsskolemesterskapet og forløp slik:

1.e4 e5 2.Lc4 Sc6 3.Dh5 g6 4.Df3 Sd4?? 5.Dxf7+ matt

Jødemattens dager er visstnok ennå ikke talte. Av diskresjonshensyn vil jeg ikke gi spillernes navn. Eventuell mistanke om at en Voldaspiller var svart, er uriktig.

ØS.

Som kretsens representant i arrangementskomiteén og som såkalt "ansvarlig" turneringsleder, vil jeg gjerne få rette en stor takk til alle store og små hjelpere fra Veitvet Sjakklubb (ikke minst Bror Eeg) som alle gjorde sitt til at arrangementet, under de spesielle omstendigheter som rådet, ble bragt vel i havn.

TF.

Intersoneturneringene

En ny runde VM-kvalifisering er godt og vel innledet. I fjor var det soneturneringer verden over (Zwaig spilte som kjent i Reykjavik); nå i sommer spilles intersoneturneringene i Manila (Filippinene) og Biel (Sveits), hver å 20 mann. Foruten de som har kvalifisert

seg gjennom soneturneringene deltar alle fra siste kandidatturnering (minus Kortsjnoi, som sammen med Fischer går direkte til kandidatturneringen). Dessuten spiller en del høyt ratede folk som Talj, Larsen osv. som er forhåndsuttatt av FIDE.

I MANILA spiller:

L.Polugajevski (SSSR) gm	2635
B.Spaskij (SSSR) gm	2630
L.Ljubojević (YUG) gm	2620
H.Mecking (BRA) gm	2620
V.Hort (CSSR) gm	2600
W.Browne (USA) gm	2585
Z.Ribli (UNG) gm	2575
W.Uhlmann (DDR) gm	2555
V.Tsjesjkovski (SSSR) gm	2550
J.Balasjov (SSSR) gm	2545
F.Gheorghiu (ROM) gm	2540
M.Quinteros (ARG) gm	2540
L.Kavalek (USA) gm	2540
O.Panno (ARG) gm	2520
E.Torre (FIL) gm	2505
I.Csom (UNG) gm	2490
S.Mariotti (ITA) gm	2470
P.Biyiasas (CAN) im	2460
Harandi (IRN) im	2380
L.Tan (SIN) im	2365

Ratingsnitt: 2536

I BIEL spiller:

T.Petrosjan (SSSR) gm	2635
L.Portisch (UNG) gm	2625
B.Larsen (DAN) gm	2625
E.Geller (SSSR) gm	2620
M.Talj (SSSR) gm	2615
J.Smejkal (CSSR) gm	2615
U.Andersson (SVE) gm	2585
R.Hübner (BRD) gm	2585
G.Kuzmin (SSSR) gm	2565
R.Byrne (USA) gm	2540
V.Liberzon (ISR) gm	2540
B.Gulko (SSSR) im	2530
A.Matanović (YUG) gm	2525
G.Sosonko (NED) im	2505
J.Diez del Corral (SPA) gm	2490
K.Rogoff (USA) im	2480
R.Sanguinetti (ARG) im	2480
A.Lombard (SUI)	2420
J.Diaz (CUB) im	2385
O.Castro (COL) im	2380

Ratingsnitt: 2537

Kun tre mann går videre fra hver turnering, og det skulle være unødvendig å tilføye at det blir beinhard kamp om disse plassene. Vi konstaterer at inndelingen denne gang virker fornuftig. Bent Larsen har ikke gitt livstegn fra seg. Altså er turneringen i Manila sterk. Vi innlater oss ikke på tipping (men vurderer ethvert forslag til veddemål). Uansett utfall blir det skrevet nye kapitler sjakkhistorie i løpet av sommermånedene, og det blir sikkert mye å glede seg over for sjakkentusiaster verden over. Manila spilles i juni/juli, Biel i juli/august.

Neste år står kandidatturneringen på programmet. I mellomtida avventer Karpov en utfordrer til den planlagte VM-matchen i 1978...

SISTE

Ved redaksjonens avslutning er Manila nesten halvspilt. Den omstridte stormester og ex-tsjekker Ludek Pachmann, BRD har av en eller annen grunn erstattet Csom. Ellers er feltet intakt. Stillingen pr. 24/6 med antall

hengepartier i parantes: Hort 7, Mecking 5½ (1), Uhlmann 5½, Browne, Polugajevski og Ljubojević 5 (1), Spaskij 4½ (1), Tsjesjkovski 4½, Quinteros og Kavalek 4 (1), Balasjov 4, Gheorghiu 3½ (1), Panno 3 (1), Pachmann 2½ (1), Ribli og Mariotti 2½, Biyiasas 2 (2), Harandi og Torre 2, Tan 1½ (NTB/Reuter)

Turneringer utenlands

Vesterhavsturneringen i Esbjerg 3.-11.juli med 10 deltakere. Yngvar Barda deltar fra Norge.

Solskinsturneringen i Århus 13.-23.juli blir muligens GM-kvalifiserende. Fra norsk side deltar etter alt å dømme Leif Øgaard.

GM-turnering i Budapest 4.-20. august. Øgaard invitert, men spiller i stedet på Gausdal. Muligheter for at Zwaig får reise. Han er interessert dersom de økonomiske betingelsene blir tilfredsstillende.

Co-oP Chess 1976 i Stockholm 28. august - 5.september blir den sterkeste turneringen i Sverige på mange år. En rekke GM og IMer er invitert. 1.premien er satt til 15.000 SKr og premiesummen totalt hele 51.000 SKr. To nordmenn invitert, hvorav én IM som sannsynligvis blir Øgaard.

6-landskampen i Bremen i september har vakt liten interesse blant våre fremste, og Norge blir derfor representert ved et rent ungdomslag.

Olympiaden i Haifa, Israel 24/10-11/11. Norge er påmeldt og regner med å delta selv om en rekke nasjoner har takket nei av politiske grunner. Invitasjonen til mot-OL i Libya neglisjeres.

● Petter Haugli, Moss spiller i Det åpne danske juniormesterskape 1976 i Thisted 25/6 - 3/7.

● Thor Salen, Langesund spiller i "Cadet VM 1976" (spillere ikke fylt 17 pr. 1/1-76) i Lille, Frankrike 4. - 13. juli.

● Morten Groth, Harstad er uttatt til Schilde-turneringen 1976 (spillere under 20 år) 29/7 - 7/8.

● Stein Jensen, Harstad er uttatt til "ECI-turneringen" 6. - 15. august.

● Ole Scott-Knudsen, Oslo er uttatt til "Agnes Litzenberger-turneringen 1976" (spillere under

22 år) i Sveits 16. - 28.august.

● Junior-VM 1976 blir arrangert sammen med Junior-EM i Groningen 19/12 - 9/1, hvor beste européer i turneringen får EM-tittelen. Norges representant blir tatt ut senere.

Åpne turneringer:

Biel, Sveits 25.7.-6.8. Den 10. internasjonale åpne turnering, som spilles i 3 klasser: Meister- (minst 2120), Haupt- (1800-2200) og allgemeines Turnier (inntil 1880). Startavgifter henholdsvis 150, 125 og 100 F, 1.pr. 3000, 1000 og 400 F. Deltagerne har fri adgang til Intersoneturneringen! - Påmeldinger og overnattingsbestillinger gjennom Verkehrsbüro, CH-2501 Biel.

Toronto, 31.7.-8.8. Canadian Open Chess Championship 1976. 10 runder. Garantert premiesum \$ 12 000. Rimelige overnattingsmuligheter. NSb gir nærmere opplysninger.

Internasjonale åpne Svartehavsturnering 27.7.-3.8. i Sjøbad Neptun, Romania. 7 runder. Informasjoner: Schachreisen Hoffmann, Amselschlag 1, 6622 Hostenbach, BRD

Guernsey International Festival of Chess, 3.-9.oktober 1976. Påmelding innen 20/9 til Chess Festival, Box 23, St.Peter Port, Guernsey. Startavgift £ 5.00.

SJAKKEN FÅR KONTORER

Endelig ser det ut til at sjakken får seg sine egne, faste kontorer. Oslo og Omegn Sjakkrets har inngått avtale med Oslo kommune om leie av lokaler i Dronningensgt.2, Oslo - en eldre gård som en tid var planlagt sanert, men planene er nå lagt vekk. Det dreier seg om tre sammenhengende kontorer på ialt 58 m², langt mer enn hva kretsen alene har behov for. NSF's Ungdomsutvalg skal også få plass, og betaler halvparten av utgiftene. Ved kontraktens inngåelse er leien kr.5820 pr. år uten innskudd eller depositum. For tiden foregår det oppussing på dugnadsbasis.

Per Ofstad:

SJAKK-REKREASJON

OM Å PLASSERE OFFISERER (I)

En type av sjakk-rekreasjonsproblemer er de såkalte "romproblemer". Dette har intet å gjøre med hybler i Oslo, men med å plassere grupper av brikker utover brettet etter bestemte kriterier som avhenger av bevegeligheten.

Et av de eldste problemer går ut på å finne den eller de stillinger hvor de 8 offiserer (K,D,T,T,L,L,S,S) har maksimalt antall mulige trekk. Det gjelder bare brikker av en farge.

Problemet ble gitt for vel 100 år siden og ble løst relativt snart. Litt senere kom så bevis for at det kun eksisterte to slike stillinger.

For noen år siden ble problemet tatt opp i en problemspalte (ikke sjakkproblemer, men problemer helt generelt) i Scientific American av Martin Gardner, og korteste bevismetode ble etterrøkt. Vi skal se på en slik metode (som jeg dessverre ikke sendte inn til Gardner).

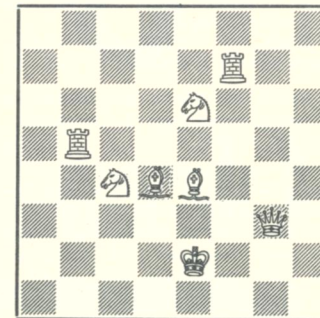
Den øvre grense for antall trekk er naturligvis 105, som er summen av brikkenes maksimale trekkmuligheter (K=8, D=27, 2xT=28, 2xL=26 og 2xS=16) når de er alene på brettet. Saken stiller seg annerledes når de 8 brikker skal være på brettet samtidig. Først er det klart at når vi ser på de tre brikker 2xL og D, så kan de ikke alle ha sin maksimale virkning da bare to av disse kan stå i sentrum (de fire sentralfelter e4,d4,e5,d5). Plasseres de to løperne på sentralfeltene d4 og e4, må dronningen to felter ut fra sentrum, til g3 eller g5 (vi ser bort fra symmetrier). Disse stillingene gir 4 trekk tap i forhold til maksimum. Plasseres en løper i sentrum, på d4, finner en fort fire andre stillinger som gir 4 trekk tap: (Lf3,De6), (Ld3,De6),

(Ld3,De6) og (Lc6,Df5).

Imidlertid må to springere plasseres innenfor kvadratet (c3,c6,f6,f3). De siste 4 stillinger vil da gi en masse trekk tap, og håpet ligger i de to første (Le4,Ld4,Dg5) og (Le4,Ld4,Dg3).

Den ene springer går "fritt" til c4, mens den andre gir tap av trekk. Minst tap gir springeren på feltene e6 og d6. Vi ser da lett at minste tap er Se6 sammen med Dg3, som gir ett ekstra tap for springerne. Stillingen (Dg3, Le4,Ld4,Sc4 og Se6) er dermed eneste stilling som bare gir 5 trekk tap. Hvordan går det så med resten?

Kongen først, den gikk lett, Ke2 er eneste uten tap. Tilslutt tårnene, også lett, ett tårn på f7 uten tap, og det siste har to muligheter, Tb5 eller Th5.

(Alternativ: Tb5 flyttet til h5)

Det finnes altså to og bare to stillinger som har et tap på 5 trekk, alle andre stillinger taper mer. Maksimaltallet er dermed akkurat 100.

Neste gang skal vi se litt på det motsatte problem, hva er minste mulige trekkantall, og hvor mange stillinger har dette.

FORAN LANDSTURNERINGEN

Thor Støres idé om "Monrad" i NMs øverste klasse kommer i år til å bli en realitet, i og med at de to øverste klassene for første gang blir slått sammen til én Eliteklasse. De nye lovene gir anledning til en slik løsning dersom "UK" ikke finner noe naturlig skille mellom "Elite" og "Kandidat". Dette vil avhenge av deltagelsen, og til Harstad er det bare Øgaard (m/forbehold) og Poulsson som er påmeldt av de 10 øverste på Rankinglista.

Følgende 22 har fått klarsignal for "Mester Elite" i Harstad:

L.Kjølberg, Ø.Sande, Ø.Hjertenes, G.Johnsen, M.Trollaldalen, Th.Heiberg, K.J.Helmers, E.Poulsson, L.Øgaard, A.Semakoff, O.C.Moen, V.Guddahl, O.S.Knudsen, T.G.Harestad, T.A.Hauge, B.Heggeheim, B.Tiller, Y.Barda, E.Eikseth, P.Haugli, M.Bergvoll, K.O.Kristensen

Reserver: 1. B.Jacobsen jr. 2. G.Halvorsen 3. K.Melchior 4. T.Støre (altså på venteliste B til "egen" turnering...)

Ved to forfall eller mer blir deltagertallet redusert til 20.

Øgaard spiller mest sannsynlig en stormesterturnering i Danmark i stedet.

I såfall er det ingen tvil om at favorittstempelen faller på Eivind Poulsson. Han har tre 2. plasser fra før (1967, 68, 74), og uansett bør det være et tidsspørsmål når han endelig tar sitt første seniormesterskap.

Men outsiderne er mange - og unge. Helmers har nesten ikke vist kunster utenfor studérkammeret det siste året, men vi er lite i tvil om at han har lagt ytterligere noen alen til sin vekst som spiller. Og da er han livsfarlig for noen hver.

Tiller / Scott Knudsen / Heiberg / Haugli bør alle demonstrere fortsatt framgang og blir å regne med, og sist men ikke minst; "trollmannen" (Trollaldalen) fra Skien, som er en desidert usikkerhets-

faktor og en av mesterskapets største attraksjoner.

Andre navn å nevne kan være Sande og Moen, foruten at vi kommer til oppleve diverse overraskelser.

I den "alminnelige" mesterklassen (1900-2100) er deltagertallet såpass beskjedent som 26, uten at kampen om opprykk blir mindre nådeløs av den grunn. Vi gjør ikke krav på synske evner, men utover reservene til eliteklassen vil vi ha nevnt Truls Nordal, Alf Øverås og Odd Rennemo.

Klasse 1 er åpen. Vi nevner kun Olav Thoresen, Tromsø - uten rating, men vinner av Tromsø SKs høstturnering 1975. Det sier en del.

Den nord-norske mester Stein Jensen er favoritt i junior A med de problemer det kan føre med seg. Hardeste opponent bør være Svein Michelsen, men det stiller alltid noen som har gjort fabelaktig framgang på kort tid.

I de øvrige klassene er det såpass mange nye navn at vi foretrekker å la kommentarene være etterpåkløskskap.

Totalt kan arrangøren Harstad Sjakklubb melde om ca. 225 navn på startlistene.

Vi vinner om at alle klasser spiller 9 runder med startskudd 11. juli (søndag) kl. 17.30. Spillested er Harstad gymnas.

Vel møtt i Harstad!

KONGRESSEN

Norges Sjakkforbunds styre henviser til innkallelse av 25. mars d.å. og innbyr til Forbundets 55. kongress, som avholdes på Viking Nordic Hotel i Harstad, lørdag 10. juli kl. 17.30.

Det er satt opp følgende dagsorden:

1. Godkjenning av representantenes fullmakter
2. Valg av sekretær(er) for Kongressreferat
3. Valg av dirigent
4. Årsberetninger
5. Regnskaper
6. Innkomne forslag (referert i skriv til klubber/kretser pr. 28.mai)
7. Valg
8. Fastsettelse av neste års kongress og landsturnering.

verdens største *enda større!* middags- avis (på norsk)

Bekreftet gj.snitt 1. kvartal 1976
Alle dager: 158 802 (+ 11 956)
Lørdager: 222 786 (+ 17 843)